

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2024 M. SAUSIO 1 D.–2024 M. SAUSIO 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA.....	4
<i>Dėl vidaus tarnybos sistemos pareigūnų kelionės asmeniniu transportu išlaidų kompensavimo tvarkos teisėtumo</i>	<i>4</i>
<i>Dėl savivaldybės teritorijos bendrajame plane ir teisės aktuose įtvirtintų sąvokų suderinamumo.....</i>	<i>5</i>
5. RINKIMAI, REFERENDUMAI IR POLITINIŲ PARTIJŲ VEIKLA.....	6
<i>Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimo, kuriuo sudaromos vienmandatės rinkimų apygardos, apskundimo.....</i>	<i>6</i>
<i>Dėl reikalavimo asmeniui, siekiančiam būti registruotam rinkimų politinės kampanijos dalyviu, turėti sąskaitą banke.....</i>	<i>6</i>
7. SOCIALINĖ APSAUGA	7
<i>Dėl galimybės priimti sprendimą priskirti draudėją kitai nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifo grupei, vykstant ginčui dėl nelaimingo atsitikimo darbe ir jo priežasčių</i>	<i>7</i>
<i>Dėl savivaldybės administracijos kompetencijos teikiant teikimą dėl pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo</i>	<i>8</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	8
<i>Dėl Migracijos departamentui tenkančios pareigos laikytis iš gero administravimo principo kylančių imperatyvų, kai byloje nėra tiesioginių įrodymų, patvirtinančių užsieniečio bedarbio statusą.....</i>	<i>9</i>
11. KONKURENCIJA	10
<i>Dėl degalinių tinklo skleistos žeminio dyzelino reklamos pripažinimo klaidinančia vartotojus</i>	<i>10</i>
15. ŽEMĖS TEISINIAI SANTYKIAI	10
<i>Dėl pareigos pagrįsti žemės paėmimo visuomenės poreikiams būtinumą</i>	<i>10</i>
18. NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMAS	13
<i>Dėl savivaldybės tarybos priimamų sprendimų įtakos nuosavybės teisių atkūrimo natūra procedūroms..</i>	<i>13</i>
19. REGISTRAI	14
<i>Dėl nuosavybės teisės į automobilį perleidimo deklaravimo, kai automobilio pirkėjas nevykdo pareigos deklaruoti šios transporto priemonės įgijimą</i>	<i>14</i>
21. VALSTYBĖS TARNAUTOJO STATUSO ĮGIJIMAS, PASIKEITIMAS, PRARADIMAS IR ATSAKOMYBĖ.....	16
<i>Dėl duomenų apie save tikrinimo informacinėse duomenų bazėse.....</i>	<i>16</i>
27. VISUOMENĖS INFORMAVIMAS	17
<i>Dėl itin užgaulių epitetų apie konkretų asmenį citavimo publikacijoje.....</i>	<i>17</i>
29. NACIONALINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS IR UŽSIENIO INSTITUCIJŲ FINANSINĖ PARAMA	17
<i>Dėl įsiskolinimo Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui, kaip pagrindo atmesti paraišką</i>	<i>17</i>
<i>Dėl būtinios subsidijos išmokėjimo sąlygos, kad sumažėjusi ūkio subjekto apyvarta turi būti nulemta priežasčių, susijusių su pandemija ir valstybės taikomomis jos suvaldymo priemonėmis.....</i>	<i>18</i>
<i>Dėl pareiškėjui tenkančių neigiamų pasekmių, pateikus paraišką ne pagal tą paramos priemonę, už kurią skiriama ir mokama kompensacija</i>	<i>19</i>
32. VIEŠIEJI PIRKIMAI.....	20
<i>Dėl Borta byloje suformuotų kriterijų taikymo, pasikeitus Europos Sąjungos ir nacionaliniam viešųjų pirkimų reglamentavimui.....</i>	<i>20</i>
41. KITI GINČAI VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE	21

Dėl dokumentų pateikimo termino transporto priemonei įrašyti į Pripažintų istorinių motorinių transporto priemonių sąrašą..... 21

II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA 22

43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS 22

Dėl skundo (prašymo, pareiškimo) laikymo nepaduotu nepasibaigus teismo nustatytam terminui trūkumams pašalinti..... 22

Dėl sprendimo, kuriuo atsisakoma pradėti administracinio nusižengimo teiseną, apskundimo..... 23

Dėl konstatavimo, kad pareiškėjas nesilaikė tai bylų kategorijai įstatymų nustatytos bylos išankstinio nagrinėjimo ne per teismą tvarkos, byloje nesant pateikto skundžiamo akto 24

Dėl teismo pareigos, Specialiajai teisėjų kolegijai perdavus ginčą nagrinėti administraciniam teismui, išaiškinti pareiškėjui, kokie trūkumai privalo būti pašalinti..... 24

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
BVK	Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas
ES	Europos Sąjunga
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
LAT	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
UTPĮ	Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“
VĮ	valstybės įmonė
VŠĮ	Viešoji įstaiga

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinio valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl vidaus tarnybos sistemos pareigūnų kelionės asmeniniu transportu išlaidų kompensavimo tvarkos teisėtumo

Apžvelgiamoje byloje pagal Seimo nario pareiškimą tirtas vidaus reikalų ministro 2019 m. kovo 4 d. įsakymo Nr. 1V-216 „Dėl Vidaus tarnybos sistemos pareigūnų, kurie pagal tarnybos pobūdį važinėja keleiviniu ar asmeniniu transportu tarnybos tikslais, važiavimo išlaidų kompensavimo ir vidaus tarnybos sistemos pareigūnų, kurie pagal tarnybos reikmes ar pobūdį vyksta į tarnybos vietą ir iš jos, kelionės išlaidų apmokėjimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas) 2.1, 2.2.1, 2.2.2 punktų teisėtumas.

Ginčijamo Įsakymo 2.1 punkte nustatyta, kad vidaus tarnybos sistemos pareigūnų, kurie pagal tarnybos pobūdį važinėja asmeniniu transportu tarnybos tikslais, taip pat kurie pagal tarnybos reikmes ar pobūdį asmeniniu transportu vyksta į tarnybos vietą ir iš jos, vieno kilometro kompensuojamų išlaidų dydis – 0,08 euro. Ginčijamo Įsakymo 2.2.1 ir 2.2.2 punktuose nustatyti maksimalūs važiavimo išlaidų kompensavimo dydžiai.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad Įsakymo 2.1 punkte nustatytas vieno kilometro kompensuojamų išlaidų dydis – 0,08 Eur – konstanta, taip pat Įsakymo 2.2.1 bei 2.2.2 punktuose įtvirtinti maksimalūs kompensuojamų išlaidų dydžiai vertintini kaip savaime nepažeidžiantys iš aukštesnės galios teisinio reguliavimo kylančių imperatyvų, tačiau šios išvados grindžiamos tokiomis prielaidomis, kai institucinė sąranga ir geras vidaus administravimas suponuoja pareigūnui kompensuojamų kelionės išlaidų įprastomis sąlygomis atitiktį, t. y. šios išvados daromos įprastų sąlygų veikimo aplinkoje. Tuo tarpu, kai kintant institucinėms struktūroms, pvz., kaip matyti iš pastarųjų metų institucinių pertvarkų Lietuvos Respublikoje tendencijų, kai centrinių viešojo administravimo bei teisėsaugos subjektų struktūrų pertvarkose dominuoja centralizavimas institucinio optimizavimo pagrindais ir dėl to savaime kinta pareigū atlikimo vietos teisinė samprata, pareigūnų darbo vietos teisinis režimas apima teritorijas, nutolusias nuo institucijos buveinės vietos reikšmingais atstumais, Įsakymo 2.1 punkte bei Įsakymo 2.2.1 ir 2.2.2 punktuose įtvirtinto teisinio reguliavimo akivaizdžiai nepakanka, kad būtų užtikrintas teisingas pareigūnų kelionių pagal tarnybos pobūdį tarnybos tikslais, taip pat kelionių dėl tarnybos reikmių ar pobūdžio į tarnybos vietą ir iš jos, išlaidų, patiriamų naudojant asmeninius automobilius, kompensavimas.

Todėl objektyviai susiklosčiusiose situacijose, taip pat situacijose, kurioms įtakos pareigūnas daryti negali dėl statutinio tarnybos teisinio režimo, pvz., kuro kainų esminiai pokyčiai ir / ar tarnyba, kai dėl kelionės asmeniniu transportu atstumo iki tarnybos vietos ir atgal pareigūnas patiria objektyviai pateisinamų išlaidų, viršijančių Įsakymo 2.1 punkte ir Įsakymo 2.2.1 bei 2.2.2 punktuose nustatytus dydžius, nėra teisiškai pateisinama, kad pareigūno kelionės dėl tarnybos reikmių ir / ar tarnybos tikslais kaštai tekėtų jam asmeninių pajamų sąskaita.

Atsižvelgdama į tai, išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad Įsakyme įtvirtintas teisinis reguliavimas, kuriuo nenumatytas kelionės dėl tarnybos reikmių ir / ar kelionės pagal tarnybos pobūdį tarnybos tikslais, taip pat kelionės į tarnybą ir iš jos, kai pareigūnas siunčiamas tarnybon į nuo gyvenamosios vietos nutolusias pareigū atlikimo vietas, objektyviai pateisinamų išlaidų, viršijančių Įsakymo 2.1 punkte ir 2.2.1 bei 2.2.2 punktuose nustatytus dydžius, kompensavimo mechanizmas, nedera su iš teisinės valstybės principo kylančiu teisingumo principu.

Vertindama Vidaus tarnybos statuto 69 straipsnio 4 ir 6 dalyse įtvirtintą teisinį reguliavimą ir jo pagrindu Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarime Nr. 1300 „Dėl Lietuvos Respublikos Vidaus tarnybos statuto įgyvendinimo“ nustatytus pavedimus Vidaus reikalų ministerijai, išplėstinė teisėjų kolegija priėjo prie išvados, kad ginčo teisinė situacija atitinka legislatyvinės omisijos teisinę padėtį, t. y. Įsakymu nereguluota visa, kas privalėjo būti sureguliuota atsižvelgiant į tikrąjį reikalų padėtį: įvertintas nuolatinis ženklus automobilinio kuro kainų svyravimas apskaitiniu (tam tikru teisėkūros subjekto pateisinamai vertinamu) laikotarpiu bei pareigūnų tarnybos, kai tarnybos vietos (teritorijos) yra nutolusios tokiu atstumu, kuris *a priori* (iš anksto) paneigia kelionės išlaidų kompensavimo realumą, ypatumai.

Išplėstinė teisėjų kolegija pripažino, kad teisinis reguliavimas, įtvirtintas Įsakyme, kuriuo nėra nustatyti vidaus tarnybos pareigūnų kelionės dėl tarnybos pobūdžio tarnybos tikslais, taip pat kelionės dėl tarnybos reikmių ar pobūdžio į tarnybos vietą ir iš jos, išlaidų, patiriamų naudojant asmeninius automobilius, kompensavimo korekcijos pagrindai, kai objektyviai susiklosčiusiose situacijose, taip pat situacijose, kurioms

įtakos pareigūnas daryti negali dėl statutinio tarnybos teisinio režimo, pareigūnas patiria objektyviai pateisinamų išlaidų, viršijančių Įsakymo 2.1 punkte ir 2.2.1 bei 2.2.2 punktuose nustatytus dydžius, bei tuos pagrindus atitinkantys korekcijos dydžiai, taikytini tiek kompensacijos už nuvažiuotą kilometrą nustatytai konstantai, tiek maksimaliam kompensacijos dydžiui, prieštarauja Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui, kurio sudėtine dalimi yra teisingumo ir atsakingo valdymo principai, Vidaus tarnybos statuto 69 straipsnio 4 ir 6 dalims, Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1300 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto įgyvendinimo“ 2.6 ir 2.7 punktams.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. sausio 10 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I-3-415/2024
Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00049-2023-8

[Prieiga internete](#)

4.2. Teritorinių ar savivaldybių administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl savivaldybės teritorijos bendrajame plane ir teisės aktuose įtvirtintų sąvokų suderinamumo

Byloje pagal Vyriausybės atstovo pareiškimą vertintas Vilniaus miesto savivaldybės tarybos (toliau – Taryba) 2021 m. birželio 2 d. sprendimo Nr. 1-972 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo ir tvirtinimo“ 1.1.1 papunkčiu patvirtinto Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano (toliau – Bendrasis planas) aiškinamojo rašto įvado E pastraipos, kurioje nurodyta: „Didžiausias leistinas pastatų aukštų skaičius – reglamentas, nurodantis didžiausią leistiną pastatų aukštų skaičių. Skaičiuojamas įskaitant cokolinius, mansardinius aukštus bei antstatus, antresoles“, teisėtumas tiek, kiek mansardiniai aukštai, antstatai bei antresolės įtraukti į aukštų skaičių.

Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad ginčo nuostatoje vartojamos sąvokos „didžiausias leistinas pastatų aukštų skaičius“ nuostata „mansardinius aukštus bei antstatus, antresoles“ prieštarauja Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 bei 7 punktuose įtvirtintiems teisinio aiškumo bei sistemiskumo principams, taip pat Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 6 punkte įtvirtintam teisėtumo principui.

LVAT pažymėjo, jog Nekilnojamojo turto kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklėse¹, statybos techniniame reglamente „Gyvenamieji pastatai“², statybos techniniame reglamente „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“³ vartojamas sąvokas palyginus su kvestionuojama Bendrojo plano pastraipa, nustatančia, kokios pastato dalys yra įskaičiuojamos į didžiausią leistiną pastato aukštų skaičių, matyti akivaizdus jų nesuderinamumas – Bendrajame plane įtvirtinta sąvokos „didžiausias leistinas pastatų aukštų skaičius“ samprata platesne prasme suponuoja teisės aktų koliziją. Sisteminiu aspektu išanalizavus šiuose teisės aktuose pateiktus sąvokų „pastato aukštų skaičius“, „antstatai“, „pastato antžeminis aukštai“, „pastato aukštai“, „antresolė“ ir „mansarda“ apibrėžimus, darytina išvada, kad tiriamą pastraipą prieštarauja Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintiems teisinio aiškumo ir sistemiskumo principams bei Vietos savivaldos įstatyme įtvirtintam teisėtumo principui. Negalima tokia situacija, kai poįstatyminiuose teisės aktuose ir Bendrajame plane yra skirtingai apibrėžiama, kaip yra nustatomas (skaičiuojamas) pastato aukštų skaičius, todėl projektuojant statinį jis galėtų būti laikomas turintis vienokį aukštų skaičių pagal poįstatyminių aktų nuostatas ir kitokį – pagal Bendrąjį planą. Nors tai yra skirtingus teisinius santykius reguliuojantys teisės aktai, juose vartojamos tapačios sąvokos turi būti apibrėžiamos vienodai.

LVAT atmetė Tarybos apeliacinį skundą.

2024 m. sausio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1035-662/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03081-2021-0

[Prieiga internete](#)

¹ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 522 patvirtintos Nekilnojamojo turto kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklės.

² Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 705 patvirtintas statybos techninis reglamentas STR 2.02.01:2004 „Gyvenamieji pastatai“.

³ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. D1-338 patvirtintas statybos techninis reglamentas STR 2.02.09:2005 „Vienbučiai ir dvibučiai gyvenamieji pastatai“.

5. Rinkimai, referendumai ir politinių partijų veikla

5.2. Prezidento rinkimai

Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimo, kuriuo sudaromos vienmandatės rinkimų apygardos, apskundimo

Pareiškėjas politinė partija Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga kreipėsi į LVAT su skundu, kuriuo prašė panaikinti Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimo „Dėl 2024 metų Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų vienmنداčių rinkimų apygardų sudarymo“ (toliau – Sprendimas) dalį dėl 2024 metų Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų vienmنداčių rinkimų apygardų Nr. 11 (Vilniaus pietinė), Nr. 13 (Pašilaičių), Nr. 55 (Riešės), Nr. 56 (Šalčininkų-Vilniaus) ir Nr. 57 (Nemenčinės) sudarymo.

LVAT, be kita ko, vadovaudamasis anksčiau panašaus pobūdžio administracinėje byloje Nr. eAS-55-822/2020 pateiktais išaiškinimais, konstatavo, jog VRK yra subjektas, kompetentingas priimti norminius aktus, o ginčijamo akto forma ir privalomas pobūdis atitinka norminiams administraciniams aktams taikomus kriterijus. Sprendimas iš esmės reguliuoja santykius, susijusius su Seimo rinkimų organizavimu ir vykdymu, bei yra skirtas asmenims, kurie 2024 metų Seimo rinkimuose naudosis aktyviaja ir / ar pasyviaja rinkimų teise (t. y. ne individualiais požymiais apibrėžtiems subjektams). Dėl Sprendimu nustatytos elgesio taisyklės LVAT pažymėjo, kad tokiu aktu VRK sudarė 71 vienmandatę rinkimų apygardą, įgyvendinant šį Sprendimą turės būti priimami kiti administraciniai aktai, reglamentuojantys individualaus pobūdžio teisinius santykius, pavyzdžiui, įtraukiant konkretų asmenį į konkrečios vienmandatės rinkimų apygardos rinkėjų sąrašą. Nustatytų požymių pakanka, jog Sprendimas būtų laikomas norminiu administraciniu aktu, nes nurodyti akto požymiai laikytini esminiais norminio administracinio akto požymiais. Aptariamų požymių visumos kontekste tai, kad akto galiojimas laike yra apibrėžtas (apribotas), nepaneigia jo norminio pobūdžio. Sprendimas bus ne kartą realizuojamas individualiuose santykiuose bei konkrečių asmenų elgesyje, juo nėra išreikštas vienkartinio teisės normų taikymo rezultatas dėl konkretaus subjekto ar individualiais požymiais apibrėžtos subjektų grupės. Aplinkybė, kad Sprendimas bus taikomas tik 2024 metų Seimo rinkimų metu, nereiškia šio norminio administracinio akto vienkartinio taikymo.

Nustatęs, kad pareiškėjas nėra subjektas, turintis teisę kreiptis į administracinę teisumą su abstrakčiu pareiškimu ištirti norminio administracinio akto teisėtumą, LVAT atsisakė priimti pareiškėjo skundą.

2024 m. sausio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. R-1-968/2024

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00001-2024-7

[Prieiga internete](#)

Taip pat 2024 m. sausio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. R-2-602/2024

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00002-2024-8

[Prieiga internete](#)

2024 m. sausio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eR-4-575/2024

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00006-2024-2

[Prieiga internete](#)

Dėl reikalavimo asmeniui, siekiančiam būti registruotam rinkimų politinės kampanijos dalyviu, turėti sąskaitą banke

Pareiškėjas kreipėsi į LVAT su skundu, kuriuo prašė panaikinti Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) nario⁴ 2023 m. gruodžio 15 d. sprendimą, kuriuo nuspręsta neregistruoti pareiškėjo savarankišku kandidatu į Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimus, taip pat panaikinti VRK 2024 m. sausio 11 d. sprendimą, kuriuo atmestas pareiškėjo skundas dėl minėto VRK nario sprendimo.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas VRK pateikė prašymą įregistruoti jį savarankišku kandidatu Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimuose, pridėjo „Paysera“ bendrąją mokėjimų sutartį privatiems klientams,

⁴ Rinkimų kodekse įtvirtinta, kad sprendimą dėl registravimo rinkimų politinės kampanijos dalyviu ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo visų šiame straipsnyje nurodytų dokumentų gavimo dienos priima VRK pirmininkas arba jo įgaliotas šios komisijos narys (68 str. 5 d.).

„Paysera“ pranešimą, patvirtinantį, kad pareiškėjas yra „Paysera“ klientas ir naudojami jos elektroninių paslaugų sistema, „Paysera“ sąskaitos išrašą, patvirtinantį, kad lėšų šioje sąskaitoje nėra. VRK narys 2023 m. gruodžio 15 d. sprendimu nusprendė neregistruoti pareiškėjo Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų savarankišku politinės kampanijos dalyviu, motyvuodamas tuo, kad pagal Rinkimų kodekso 68 straipsnio 2 dalies 4 punktą asmuo, siekiantis būti registruotas rinkimų politinės kampanijos dalyviu, privalo pateikti dokumentą, kuriuo patvirtinama, kad šio asmens vardu yra atidaryta banko sąskaita, kuri bus naudojama kaip rinkimų politinės kampanijos sąskaita; pagal Lietuvos banko skelbiamą informaciją „Paysera LT“, UAB, kuriai išduota elektroninių pinigų įstaigos licencija, nėra išduota banko licencija, o pareiškėjas nepateikė dokumento, kad jo vardu yra atidaryta banko sąskaita. VRK 2024 m. sausio 11 d. sprendimu, išnagrinėjusi ginčą išankstine ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka, minėtą VRK nario sprendimą laikė pagrįstu ir teisėtu.

Įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad Rinkimų kodekso 67 straipsnio 3 dalyje ir 68 straipsnio 2 dalies 4 punkte aiškiai ir nedviprasmiškai nustatyta, kokioje kredito įstaigoje – banke – turi būti atidaryta sąskaita. VRK nario 2023 m. gruodžio 15 d. sprendimo, priimto dėl Rinkimų kodekso 68 straipsnio 1 dalies tvarka pateikto prašymo įregistruoti pareiškėją savarankišku politinės kampanijos dalyviu, nėra pagrindo laikyti neteisėtu ir naikinti – pareiškėjas su prašymu nepateikė Rinkimų kodekso 68 straipsnio 2 dalies 4 punkte numatytų dokumentų, todėl jį teisėtai ir pagrįstai atsisakyta įregistruoti savarankišku politinės kampanijos dalyviu. Teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, jog ginčijamą sprendimą priėmęs VRK narys nebalsavo VRK priimant 2024 m. sausio 11 d. sprendimą, o aplinkybė, kad jis dalyvavo VRK posėdyje, kad jis ar kitas VRK narys pagarsino savo nuomonę dėl ginčijamo sprendimo, nėra pagrindas teigti, jog buvo pažeisti nešališkumo ir objektyvo principai.

LVAT atmetė pareiškėjo skundą.

2024 m. sausio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eR-6-624/2024

Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00008-2024-4

[Prieiga internete](#)

7. Socialinė apsauga

7.1. Valstybinio socialinio draudimo įmokos ir jų mokėjimo tvarka

Dėl galimybės priimti sprendimą priskirti draudėją kitai nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifo grupei, vykstant ginčui dėl nelaimingo atsitikimo darbe ir jo priežasčių

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VSDFV) direktoriaus įsakymo „Dėl draudėjų priskyrimo nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupėms 2022 metams“ (toliau – Įsakymas) dalies, kuria pareiškėjas buvo priskirtas antrajai nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifo grupei, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pareiškėjas teigė, kad jam negalėjo būti taikomos jokios su 2020 m. rugpjūčio 5 d. įvykiu susijusios pasekmės, nes sprendimai dėl šio nelaimingo atsitikimo darbe buvo apskūsti ir nauji sprendimai nebuvo priimti.

Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad 2020 m rugpjūčio 5 d. įvykis pagrįstai buvo vertinamas nustatant pareiškėjo priskyrimą atitinkamai nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifų grupei, todėl Įsakymo dalis, kuria pareiškėjas buvo perkeltas į II įmokos tarifo grupę, yra teisėta ir pagrįsta.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog nei Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu, nei kitais įstatymais nėra nustatyta, kad skundo dėl kito administracinio sprendimo padavimas draudžia / sustabdo galimybę kompetentingam viešojo administravimo subjektui priimti įstatymu reikalaujamą priimti sprendimą. Nagrinėjamu atveju skundo padavimas administraciniam teismui dėl įvykusio sunkaus nelaimingo atsitikimo darbe bei jo priežasčių, nurodytų, be kita ko, Nelaimingo atsitikimo darbe akte, nestabdo tokio priimto sprendimo vykdymo, t. y. nedraudžia priimti naują administracinį sprendimą, kurio viena iš sąlygų yra 2020 m. rugpjūčio 5 d. įvykis.

Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija pagrįsta pripažino pirmosios instancijos teismo išvadą, jog vykęs teisinis ginčas dėl 2020 m. rugpjūčio 5 d. įvykusio sunkaus nelaimingo atsitikimo darbe nesustabdo ir nenutraukia Nelaimingo atsitikimo darbe akto ir VSDFV Vilniaus skyriaus sprendimo „Dėl A. C. nelaimingo

atsitikimo darbe“ galiojimo, todėl 2020 m. rugpjūčio 5 d. įvykis pagrįstai VSDFV buvo vertinamas, sprendžiant dėl pareiškėjo priskyrimo II įmokos tarifų grupei.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas.

2024 m. sausio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-45-822/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00537-2022-4

[Prieiga internete](#)

7.5. Valstybinės pensijos

7.5.1. Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinės pensijos

Dėl savivaldybės administracijos kompetencijos teikiant teikimą dėl pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) 2022 m. balandžio 12 d. sprendimo, kuriuo atsisakyta tenkinti pareiškėjo prašymą teikti Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo komisijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Komisija) teikimą skirti pareiškėjui, išauginusiam 5 ir daugiau vaikų, antrojo laipsnio valstybinę pensiją, teisėtumo ir pagrįstumo.

Nustatyta, kad pareiškėjo sutuoktinė, kuriai nuo 2014 m. spalio 1 d. buvo paskirta antrojo laipsnio valstybinė pensija, mirusi (Testamentų registro išrašas). Pareiškėjas kreipėsi į Administraciją su prašymu, nurodydamas, kad jo sutuoktinei antrojo laipsnio valstybinė pensija buvo mokama iki jos mirties, nuo 2018 m. sausio 1 d. įsigaliojus pakeistam Valstybinių pensijų įstatymo (toliau – Įstatymo) 4 straipsnio 3 dalies 1 punktui, pareiškėjas įgijo teisę gauti antrojo laipsnio valstybinę pensiją. Administracija konstatavo, kad pareiškėjo dokumentai negali būti teikiami Komisijai, nes pareiškėjo kandidatūra neatitinka Įstatyme nustatytų sąlygų, pareiškėjo sutuoktinė jau pasinaudojo teise gauti antrojo laipsnio valstybinę pensiją pagal Įstatymo nuostatas, todėl ši pensija pareiškėjui neskiriama.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą. Pareiškėjas apeliaciniame skunde nesutiko su teismo atliktu ginčo teisinius santykius reglamentuojančių teisės normų aiškinimu ir taikymu.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal teisinį reguliavimą, antrojo laipsnio valstybinės pensijos daugiavaikiams motinai ar tėvui skyrimo procedūroje savivaldybės administracija yra atsakinga už teikimų skirti antrojo laipsnio valstybines pensijas daugiavaikiams motinai ar tėvui kartu su visais reikalingais dokumentais teikimą Komisijai, kuri yra kompetentinga iš esmės spręsti klausimą dėl antrojo laipsnio valstybinės pensijos daugiavaikiams motinai ar tėvui skyrimo ir priimti dėl to sprendimą. Savivaldybės administracija neteikia Komisijai teikimo skirti antrojo laipsnio valstybines pensijas daugiavaikiams motinai arba tėvui – esant bent vienai Įstatymo 4 straipsnio 6 dalyje nurodytai aplinkybei. Nenustačiusi Įstatymo 4 straipsnio 6 dalyje nurodytų aplinkybių, savivaldybės administracija turi teikti teikimą Komisijai ir pateikti jai visą Vyriausybės 2007 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 255 patvirtintų Pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatų 17¹ punkte nurodytą informaciją ir ją pagrindžiančius dokumentus, nurodyti aplinkybes, galinčias turėti įtakos Komisijos sprendimo dėl antrojo laipsnio valstybinės pensijos (ne)skyrimo rezultatui.

Nagrinėtu atveju Administracija sprendime, kuriuo ji nusprendė neteikti Komisijai teikimo dėl antrojo laipsnio valstybinės pensijos skyrimo pareiškėjui, nenurodė Įstatymo 4 straipsnio 6 dalyje nustatytų aplinkybių, dėl kurių antrojo laipsnio valstybinė pensija pareiškėjui neskiriama. Tokios aplinkybės nenustatytos bylą nagrinėjant pirmosios instancijos ir apeliacinės instancijos teismuose. Taigi Administracija nepagrįstai atsisakė teikti teikimą Komisijai, kuriai suteikta kompetencija iš esmės nagrinėti klausimą dėl antrojo laipsnio valstybinės pensijos (ne)skyrimo.

LVAT panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą – tenkinti pareiškėjo skundą, panaikinti Administracijos sprendimą ir įpareigoti Administraciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą.

2024 m. sausio 17 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-877-789/2024

Teismo proceso Nr. 3-63-3-00892-2022-0

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.3. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė apsigyventi Lietuvoje

8.3.1. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė laikinai gyventi Lietuvoje

Dėl Migracijos departamentui tenkančios pareigos laikytis iš gero administravimo principo kylančių imperatyvų, kai byloje nėra tiesioginių įrodymų, patvirtinančių užsieniečio bedarbio statusą

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo (toliau – Sprendimas), kuriuo panaikintas pareiškėjui išduotas leidimas laikinai gyventi Lietuvoje, konstatavus, kad pareiškėjas turi bedarbio statusą ilgiau negu 6 mėnesius iš eilės (UTPJ 50 str. 1 d. 18 p.), teisėtumo ir pagrįstumo.

Aptariamoje byloje nagrinėta situacija, kai pareiškėjas pakeitė darbdavį, nesilaikydamas pareigos apie tai pranešti Departamentui, o atsakovas iš SODROS registro gautų duomenų pagrindu padaręs išvadą, jog pareiškėjas ilgiau nei 6 mėnesius turi bedarbio statusą, ginčijamu Sprendimu panaikino pareiškėjui išduotą leidimą gyventi. Gavęs ginčijamą Sprendimą, pareiškėjas kreipėsi į savo darbdavį, kurio iniciatyva duomenys SODROS registre buvo pataisyti, vis dėlto atsakovas laikėsi pozicijos, kad priimdamas Sprendimą, jis vadovavosi tuo metu buvusiais SODROS duomenimis bei akcentavo pareiškėjui tenkančią pareigą pranešti apie darbdavio pakeitimą, kurios pareiškėjas nesilaikė. Pareiškėjo nuomone, atsakovas pažeidė gero administravimo principą ir pareiškėjo teisę būti išklaustam, nes prieš priimdamas Sprendimą nesuteikė galimybės jam paaiškinti situaciją.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, konstatavęs, kad Sprendimas atitinka jo priėmimo metu SODROS registre nurodytus duomenis, o ta aplinkybė, jog SODROS registro duomenys vėliau (t. y. jau po Sprendimo priėmimo) buvo pakeisti (ištaisyta techninė klaida), nesudarė pagrindo panaikinti Sprendimą, nes pareiškėjas neįvykdė pareigos per 7 darbo dienas informuoti Departamentą apie pasikeitusį darbdavį.

LVAT sprendė, kad Departamentas gali panaikinti užsieniečiui išduotą galiojantį leidimą laikinai gyventi UTPJ 50 straipsnio 1 dalies 18 punkte (2022 m. birželio 30 d. įstatymo Nr. XIV-1277 redakcija) įtvirtintos nuostatos „Leidimas laikinai gyventi užsieniečiui panaikinamas, jeigu: <...> 18) užsienietis <...> turi bedarbio statusą ilgiau negu 6 mėnesius iš eilės“ pagrindu tik nustatęs, kad toks užsienietis yra ilgiau negu 6 mėnesius iš eilės įsiregistravęs Užimtumo tarnyboje. Tai darydamas Departamentas privalo laikytis iš gero administravimo principo kylančių imperatyvų ir atsižvelgti į tai, kad jo sprendimai, kuriais panaikinami užsieniečiams išduoti galiojantys leidimai laikinai gyventi, laikytini individualiais administraciniais aktais, tiesiogiai ir neigiamai paveikiančiais užsieniečių (privatų subjektų) teises. Todėl susiklosčius tokioms aplinkybėms, kokios susiklostė nagrinėtoje byloje, t. y. nesurinkus tiesioginių įrodymų, patvirtinančių tai, kad užsienietis yra ilgiau negu 6 mėnesius iš eilės įsiregistravęs Užimtumo tarnyboje (t. y. tą laikotarpį jam suteiktas bedarbio statusas), Departamentas, prieš priimdamas sprendimą panaikinti užsieniečiui išduotą galiojantį leidimą laikinai gyventi UTPJ 50 straipsnio 1 dalies 18 punkto (2022 m. birželio 30 d. įstatymo Nr. XIV-1277 redakcija) nuostatos pagrindu, tokiam užsieniečiui privalo suteikti galimybę šiuo klausimu pareikšti savo nuomonę per pagrįstą laikotarpį, jei reikia, padedant jo pasirinktam asmeniui, priimti ir tinkamai įvertinti jo teikiamus dokumentus ir pan.

Taip pat LVAT nesutiko, kad Sprendimas laikytinas teisėtu, nes pareiškėjas neįgyvendino UTPJ nustatytos pareigos pranešti apie pasikeitusį darbdavį. LVAT nurodė, kad UTPJ 50 straipsnio 1 dalies 18 punkte (2022 m. birželio 30 d. įstatymo Nr. XIV-1277 redakcija) įtvirtintos trys savarankiškos alternatyvios leidimo laikinai gyventi panaikinimo sąlygos: (i) „užsienietis neatitinka šio įstatymo 44¹ straipsnyje nustatytų sąlygų dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą“; arba (ii) „[užsienietis] per pirmuosius teisėto darbo Lietuvos Respublikoje metus pakeitė darbdavį nesilaikydamas šio įstatymo 44¹ straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų“; arba (iii) „[užsienietis] turi bedarbio statusą ilgiau negu 6 mėnesius iš eilės“. Departamentas nagrinėtą Sprendimą aiškiai ir nedviprasmiškai grindė tuo, kad „[užsienietis] turi bedarbio statusą ilgiau negu 6 mėnesius iš eilės“, t. y. pagrindu, nesusijusiu su darbdavio pakeitimu. Taigi, anot LVAT, Sprendimo teisėtumas negali būti grindžiamas pirmosios instancijos teismo motyvais, kad pareiškėjas esą neįgyvendino UTPJ nustatytos pareigos pranešti apie pasikeitusį darbdavį, nesusijusiais su įstatymo 50 straipsnio 1 dalies 18 punkte (2022 m. birželio 30 d. įstatymo Nr. XIV-1277 redakcija) įtvirtintos sąlygos, kuria pagrįstas Sprendimas panaikinti galiojantį pareiškėjui išduotą leidimą laikinai gyventi, taikymu, todėl šie tikrinto teismo sprendimo motyvai laikyti pertekliniais.

Apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas, skundas patenkintas, atsakovo sprendimas panaikintas.

2024 m. sausio 10 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-904-968/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-07882-2023-5

[Prieiga internete](#)

11. Konkurencija

11.5.1. Klaidinanti reklama

Dėl degalinių tinklo skleistos žieminio dyzelino reklamos pripažinimo klaidinančia vartotojus

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl atsakovo Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos sprendimo pripažinti pareiškėjo (degalinių tinklo) skleistą reklamą klaidinančia bei skirti 100 000 Eur baudą. Kadangi naujos sudėties žieminio (arktinio) dyzelino reklamoje akcentuoti tik HVO biopriedo privalumai, jį priešinant RRME biopriedui ir sukuriant įspūdį, jog dyzelinas su RRME biopriedu yra prastesnės kokybės, atsakovas sprendė, kad vartotojams formuota vienareikšmė nuomonė apie RRME biopriedo netinkamumą naudoti žiemos laikotarpiu ir klaidinančiai teigtos tam tikros jo savybės. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino iš dalies ir baudą sumažino iki 50 000 Eur. Pareiškėjas ir atsakovas padavė apeliacinius skundus.

LVAT teisėjų kolegija nusprendė, kad pareiškėjo skleista reklama pagrįstai pripažinta klaidinančia pagal Reklamos įstatymo kriterijus (reklamos teisingumo, išsamumo ir pateikimo tinkamumo). Byloje teikti įrodymai nepaneigė specialistų išvadų, kad galutinis produktas dyzelinas tiek su vienu, tiek su kitu biopriedu savo techninėmis savybėmis yra iš esmės analogiškas, ir nepatvirtino, kad dyzelinas su RRME biopriedais yra nesaugus, blogina automobilio užvedimo savybes, sukelia variklio gedimus ar yra prastesnis už dyzeliną su HVO biopriedais. Be to, reklamoje lygintos kuro žaliavos (biopriedų savybės), o ne galutiniai produktai, tačiau tai nebuvo pakankamai išsamiai atskleista ir netgi kurtas įspūdis, jog lyginami galutiniai produktai. Pareiškėjas, skleisdamas reklamą, nenurodydamas, jog lyginami ne galutiniai produktai (dyzelinas) ir pasirinkdamas tokį reklamos pateikimo būdą, kuris vartotojui, vertinančiam reklamą kaip visumą ir neišskiriančiam atskirų reklamos detalių, galėjo sukurti įspūdį, jog degalai su HVO yra saugesni, tinkamesni automobiliui. Nepaaiškindamas, koku būdu degalai su HVO priedu yra mažiau taršūs nei su RRME priedu, pareiškėjas galėjo suklaidinti vartotoją. Teisėjų kolegija taip pat sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, jog reklama buvo skirta specifiniam asmenų ratui, t. y. asmenims, vairuojantiems automobilius su dyzeliniu varikliu, tačiau nėra teisinio pagrindo teigti, kad ši vartotojų grupė turi ar privalo turėti specialių žinių apie dyzelino sudėtį, jame naudojamus biopriedus.

LVAT teisėjų kolegija taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad pirmosios instancijos teismas iš esmės pagrindė atsakovo paskirtosios sankcijos teisėtumą visais reikšmingais teisiniais aspektais, ir nusprendė, kad atsakovo paskirtos sankcijos sumažinimas buvo nepagrįstas. Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, atsakovo apeliacinis skundas patenkintas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas – pareiškėjo skundas atmestas visa apimtimi.

2024 m. sausio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-240-415/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01011-2022-2

[Prieiga internete](#)

15. Žemės teisiniai santykiai

15.5. Žemės paėmimas visuomenės poreikiams

Dėl pareigos pagrįsti žemės paėmimo visuomenės poreikiams būtinumą

Nagrinėtu atveju ginčas kilo dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – NŽT) direktoriaus įsakymo, kuriuo nustatyta, kad pareiškėjams (sutuoktiniams) kartu su Lietuvos Respublika nuosavybės teise priklausančio žemės sklypo dalis bei šiame sklype esantys statiniai yra reikalingi visuomenės poreikiams – VšĮ K. Griniaus slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninės (toliau – Ligoninė) plėtrai, ir pradėta žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūra (toliau – Įsakymas), teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjų skundą atmetė. Nesutikdami su šiuo sprendimu, pareiškėjai apeliaciniame skunde dėstė argumentus dėl dviejų esminių aspektų: 1) ar Įsakymas galėjo būti priimtas, t. y. žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūra galėjo būti pradėta, nesant nustatytos naudojimosi ginčo

žemės sklypu tvarkos; 2) dėl pareigos pagrįsti, kad konkretus visuomenės poreikis objektyviai egzistuoja ir šis poreikis negalės būti patenkintas, jeigu nebus paimtas konkretus žemės sklypas, apimties.

Pareiškėjai, nesutikdami dėl galimybės priimti sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, nesant nustatytos naudojimosi ginčo žemės sklypu tvarkos, teigė, jog neidentifikavus konkrečios paimamos žemės sklypo dalies nėra įmanoma apskaičiuoti teisingą atlyginimą asmeniui už visuomenės poreikiams paimamą jo turtą, atsižvelgiant į individualias šio turto savybes. Pasak pareiškėjų, pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, kol nėra nustatyta naudojimosi ginčo žemės sklypu tvarka, neleidžia ir Taisyklių⁵ 34.1 bei 34.2 punktų nuostatos, kadangi jos reglamentuoja atvejus, kai žemės sklypas savininkams priklauso bendrosios dalinės nuosavybės teise, o įsakymu paimama tik žemės sklypo dalis, kuri pareiškėjams, kaip sutuoktiniams, priklauso bendrosios jungtinės nuosavybės teise.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūra susideda iš kelių etapų, o sprendimas pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą yra tik vienas iš jų. Tik po to, kai NŽT vadovas priima sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą ir pasibaigia šio sprendimo apskundimo terminas, o jeigu toks sprendimas buvo apskustas, – įsiteisėję administracinio teismo sprendimas netenkinti skundo dėl NŽT vadovo sprendimo pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, sekančiame etape Žemės įstatymo 48 straipsnyje nustatytais atvejais ir tvarka rengiamas žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektas arba paimamo visuomenės poreikiams žemės sklypo planas ir šio įstatymo 47 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka atliekamas visuomenės poreikiams planuojamos paimti žemės bei kito turto vertinimas ir parengiama turto vertinimo ataskaita (Žemės įstatymo 46 str. 7 d.). Atitinkamai visuomenės poreikiams paimamo žemės sklypo rinkos vertė ir su žemės paėmimu susiję nuostoliai, apskaičiuoti Žemės įstatymo 47 straipsnyje nustatyta tvarka, bei jų atlyginimo būdas nurodomi būtent NŽT vadovo sprendime paimti žemę visuomenės poreikiams (Žemės įstatymo 46 str. 8 d.; Taisyklių 29 p.), t. y. tik vėlesniame aptariamose procedūros etape priimame sprendime, o ne sprendime pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, kurį šiuo atveju ginčijo pareiškėjai. Atsižvelgusi į tai, išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad įsakymas galėjo būti priimtas nesant nustatytos naudojimosi ginčo žemės sklypu tvarkos.

Išplėstinė teisėjų kolegija taip pat pabrėžė, kad Taisyklių 34.1 ir 34.2 punktai įtvirtinti Taisyklių IV skyriuje, reglamentuojančiame sprendimo paimti žemę visuomenės poreikiams priėmimą, t. y. kitą žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros etapą. Taigi minėti Taisyklių punktai šiuo atveju sprendžiant ginčą dėl ankstesniame etape priimto sprendimo pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą netaikytini. Be to, įsakymu buvo nuspręsta pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą dėl visos pareiškėjams, kaip bendraturčiams, priklausančios ginčo sklypo dalies (kadangi visas ginčo žemės sklypo plotas pripažintas reikalingu visuomenės poreikiams), o Taisyklių 34.1 ir 34.2 punktų prasme ši žemės sklypo dalis pareiškėjams (bendrai) su Lietuvos Respublika priklauso bendrosios dalinės nuosavybės teise.

Išplėstinė teisėjų kolegija nustatė, kad pareiškėjai neginčijo, jog objektyviai egzistuoja konkretus visuomenės poreikis išplėsti Ligoninę, tačiau nesutiko, kad šiam poreikiui įgyvendinti yra būtina paimti jiems priklausančią žemės sklypo dalį su statiniais, t. y., kad nurodytas visuomenės poreikis objektyviai negalės būti patenkintas, nepaėmus privačios pareiškėjų nuosavybės. LVAT pabrėžė, kad šiuo atveju susiduria skirtingi Konstitucijos saugomi interesai – asmenų teisės į nuosavybę apsauga ir visuomenės poreikio į tinkamą sveikatos priežiūrą (šių paslaugų plėtrą) tenkinimas, kuris atitinka viešąjį interesą. Tačiau šios konstitucinės vertybės negali būti priešingos, o būtina užtikrinti teisingą jų pusiausvyrą. Tai, be kita ko, pagrindžia iš Konstitucijos ir įstatymų kylantis žemės paėmimo visuomenės poreikiams instituto taikymo išimtinumas. Įvertinusi ginčui aktualų teisinį reguliavimą ir jo aiškinimą teismų praktikoje, išplėstinė teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, jog nuosavybės paėmimas visuomenės poreikiams galimas tik tuo atveju, kai minėti poreikiai objektyviai negalėtų būti patenkinti, jeigu nebūtų paimtas tas konkretus nuosavybės objektas, t. y. kitų alternatyvų nėra arba jų įgyvendinimas būtų akivaizdžiai neracionalus, neproporcingas siekiamiems tikslams. Todėl suinteresuota institucija, pateikdama prašymą paimti žemę visuomenės poreikiams, privalo pagrįsti ne tik tai, kad konkretus visuomenės poreikis objektyviai egzistuoja, bet ir tokiam poreikiui tenkinti reikalingo konkretaus žemės sklypo paėmimo būtinumą. Šiuo tikslu teisės aktuose nustatyta tvarka atliekama sąnaudų ir naudos analizė, būtent kurios rezultatai, taip pat visuomeninės naudos, efektyvumo ir racionalumo principais turi būti pagrįstas konkretaus žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams būtinumas – objektyvių galimybių nebuvimas kitomis priemonėmis (proporcingomis) priemonėmis, t. y. konkretaus visuomenės poreikio tenkinimo

⁵ Vyriausybės 2005 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 924 patvirtintos Žemės paėmimo visuomenės poreikiams taisyklės.

alternatyvomis, užtikrinti tokius visuomenės poreikius nepaimant tam tikro konkretaus privačios nuosavybės objekto.

Žemės paėmimo visuomenės poreikiams išimtinumas ir konstitucinis socialinės darnos imperatyvas bei konstituciniai teisingumo, protingumo, proporcingumo principai suponuoja, kad prieš pradedant žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą privaloma itin kruopščiai įvertinti būtinumą paimti tą konkretų žemės sklypą (ar jo dalį). Konkretaus žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams būtinumo pagrindimas, paremtas sąnaudų ir naudos analize bei visuomeninės naudos, efektyvumo ir racionalumo principais, yra svarbi žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros dalis, kadangi jau NŽT vadovo sprendimas pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą sukelia savininko teisių ribojimo teisinės pasekmės (Žemės įstatymo 46 str. 5 d.) ir vėlesniuose šios procedūros etapuose konkretaus visuomenės poreikio egzistavimas nebegali būti ginčijamas (Žemės įstatymo 46 str. 6 d.). Siekiant užtikrinti tinkamą paimamo žemės sklypo savininko teisių bei teisėtų interesų ir visuomenės (viešųjų) poreikių pusiausvyrą, itin svarbu išsamiai motyvuoti šio proceso metu priimamus sprendimus, kad visiems suinteresuotiems asmenims būtų aiškūs jų priėmimo motyvai. Taigi nurodyta sąnaudų ir naudos analizė pradedant žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą nėra tik formalus aktas.

Pagal Taisyklių 3.1 punktą suinteresuota institucija, atlikdama sąnaudų ir naudos analizę, numato kitas konkrečiam visuomenės poreikiui tenkinti reikalingo konkretaus žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams galimybes, iš jų – kitų žemės sklypų paėmimas visuomenės poreikiams (jeigu tokia galimybė yra) ir esamos situacijos (*status quo*) išsaugojimas, kai žemės sklypas nepaimamas visuomenės poreikiams. Iš lingvistinės šios normos formuluotės bei sąnaudų ir naudos analize siekiamų tikslų seka, kad kitų žemės sklypų paėmimas visuomenės poreikiams (jeigu tokia galimybė yra) ir esamos situacijos (*status quo*) išsaugojimas yra tik vienos iš galimų alternatyvų konkrečiam visuomenės poreikiui patenkinti, tačiau tai nėra vienintelės alternatyvos. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, iš konstitucinio socialinės darnos imperatyvo, teisingumo, protingumo ir proporcingumo principų bei žemės paėmimo visuomenės poreikiams išimtinumo, kyla pareiga įvertinti ir kitas racionalumo požiūriu priimtinas alternatyvas, siekiant užtikrinti tinkamą individo ir visuomenės interesų pusiausvyrą. Be to, Taisyklių 3.1 punkto prasme esamos situacijos (*status quo*) išsaugojimas, t. y. galimybė patenkinti konkretų visuomenės poreikį nepaimant privataus žemės sklypo visuomenės poreikiams, tokioje kaip šioje byloje nagrinėta situacijoje nereiškia, kad pastarosios alternatyvos atveju apskritai nieko neturi būti daroma (šiuo atveju – nevykdoma Ligoninės plėtra), o *inter alia* (be kita ko) suponuoja poreikį įvertinti galimybę vykdyti Ligoninės plėtrą esamoje, Lietuvos Respublikai priklausančioje ir NŽT patikėjimo teise valdomoje bei panaudos pagrindu Ligoninei naudotis perduotoje ginčo žemės sklypo dalyje, nepaimant pareiškėjams priklausančios žemės sklypo dalies.

LVAT pažymėjo, kad vien tai, jog paimant konkrečiam visuomenės poreikiui privačią nuosavybę šis poreikis galėtų būti įgyvendintas ekonomiškai mažesnėmis sąnaudomis, savaime nepagrindžia tokios nuosavybės paėmimo visuomenės poreikiams būtinumo, ypač, kai tokių sąnaudų skirtumas privačios nuosavybės paėmimo nereikalaujančių alternatyvų atžvilgiu nėra ženklus. Šiuo aspektu turi būti vertinamas taikomų priemonių (privačios nuosavybės paėmimo visuomenės poreikiams ir kitų galimų alternatyvų) bei šiomis priemonėmis siekiamo tikslo (visuomenės poreikio tenkinimo) proporcingumas. Priešingu atveju nebūtų laikomasi iš Konstitucijos ir įstatymų projektą įgyvendinančiai institucijai kylančios pareigos užtikrinti kuo mažesnę intervenciją į privačią nuosavybę, ir nebūtų užtikrinta sąžininga individo bei visuomenės interesų pusiausvyrą, kad asmuo nepatirtų neproporcingos ir perdėtos naštos. Kita vertus, neatmestina, kad esant ženkliam skirtumui tarp žemės paėmimo visuomenės poreikiams ir kitų galimų alternatyvų įgyvendinimo kaštų, kai nepaimant privačios nuosavybės kitų alternatyvų įgyvendinimas siekiamo tikslo atžvilgiu taptų akivaizdžiai neracionalus, galėtų būti daroma išvada, jog yra būtina paimti tą konkretų privačios nuosavybės objektą (ar jo dalį) visuomenės poreikiams, t. y. toks privačios nuosavybės paėmimas atitiktų proporcingumo principo reikalavimus.

Byloje nustatius, kad nebuvo tinkamai įvertintos Ligoninės plėtros alternatyvos, padaryta išvada, jog atlikta sąnaudų ir naudos analizė privačios nuosavybės paėmimo visuomenės poreikiams instituto taikymo išimtinumo kontekste nepagrindžia pareiškėjams priklausančios žemės sklypo dalies paėmimo būtinumo. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjų apeliacinis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjų skundas tenkintas ir ginčytas įsakymas panaikintas.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. sausio 10 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-681-502/2024
Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00143-2023-8
[Prieiga internete](#)

18. Nuosavybės teisių atkūrimas

18.4. Nuosavybės teisių atkūrimas į žemę

18.4.2. Miesto žemė

Dėl savivaldybės tarybos priimamų sprendimų įtakos nuosavybės teisių atkūrimo natūra procedūroms

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Kauno miesto savivaldybės tarybos (toliau – Taryba) sprendimo, kuriuo nuspręsta, kad žemės sklypas, į kurį pareiškėjai siekė atkurti nuosavybės teises natūra, buvo reikalingas savivaldybės savarankiškosioms funkcijoms, susijusioms su komunalinių atliekų tvarkymu, vykdyti, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas, tenkindamas pareiškėjų skundą, panaikino skundžiamą Tarybos sprendimą, konstatavęs, kad jis sukėlė pareiškėjams teises pasekmes, nes užkirto kelią natūra atkurti nuosavybės teises į ginčo žemės sklypą, šiame Tarybos sprendime nenurodyti ginčo žemės sklypo priskyrimo valstybės išperkamai žemei pagrindai, o sklypų rezervavimas, nežinant, kas juose bus atliekama, savaime nepagrindžia, esant kokį nors visuomenės poreikį tokiems žemės sklypams.

Byloje nustatyta, kad Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) kreipėsi į Kauno miesto savivaldybės administraciją (toliau – Administracija), prašydama pateikti informaciją apie laisvą (neužstatytą) žemę, nepriskirtą valstybės išperkamai žemei. Administracija 2019 m. birželio 12 d. raštu informavo NŽT, kad žemė, į kurią pareiškėjai siekė atkurti nuosavybės teises natūra, yra laisva, tačiau vėlesniu 2019 m. liepos 23 d. raštu nurodė, jog pakartotinai išnagrinėjusi teritorijos kartografinę ir turimą dokumentinę medžiagą nustatė, kad ginčo žemės sklypas yra reikalingas savivaldybės reikmėms. Taryba byloje ginčijamu sprendimu nustatė, kad žemės sklypas, į kurį pareiškėjai siekė atkurti nuosavybės teises natūra, reikalingas savivaldybės savarankiškajai funkcijai įgyvendinti – komunalinių atliekų tvarkymo sistemoms diegti, antrinių žaliavų surinkimui ir perdirbimui organizuoti, sąvartynams įrengti ir eksploatuoti, todėl pavedė Administracijos direktoriui teisės aktų nustatyta tvarka organizuoti statinių, esančių žemės sklype, pirkimo savivaldybės nuosavybės procedūras bei nusprendė prašyti NŽT perduoti savivaldybei neatlygintinai naudotis šį žemės sklypą. Teismams įsiteisėjusiais sprendimais panaikinus Administracijos 2019 m. liepos 23 d. raštą, susiklostė tokia teisinė situacija, kad liko galioti ankstesnis Administracijos 2019 m. birželio 12 d. raštas, kuriame nurodyta, jog pareiškėjams nuosavybės teisė į žemės sklypą gali būti atkurama natūra bendra tvarka, tačiau skundžiamu Tarybos Sprendimu pripažinta, kad ginčo žemės sklypas yra reikalingas savivaldybei įgyvendinant jos savarankiškąją funkciją.

Spręsdamas dėl byloje skundžiamo Tarybos sprendimo teisinių pasekmių, LVAT priminė, jog išplėstinė teisėjų kolegija 2015 m. vasario 13 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A-1432-858/2015 jau yra išaiškinusi, kad: i) teisės aktų leidėjas, realizuodamas savo diskrecijos teisę nustatyti neteisėtai nusavintos nuosavybės grąžinimo natūra tvarką, šiam procesui įgyvendinti paskyrė dvi viešojo administravimo institucijas – NŽT bei atitinkamos savivaldybės administracijos direktorių; ii) šioms institucijoms priskirtos konkrečios funkcijos, vykdomos tam tikru eiliškumu; NŽT sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo į žemę natūra gali priimti tik po to, kai savivaldybės administracijos direktorius pateikia informaciją apie laisvą (neužstatytą) žemę ir kartografinėje medžiagoje suprojektuoja natūra grąžinamos laisvos (neužstatytos) žemės sklypą; NŽT negali tęsti nuosavybės teisių į tokią žemę atkūrimo natūra procedūrų, jeigu savivaldybės administracija pateikia informaciją, kad buvusi savininko žemė yra valstybės išperkama; NŽT neturi diskrecijos pati vertinti konkrečios žemės priskyrimo valstybės išperkamai žemei klausimo; iii) savivaldybės administracijos atsisakymas žemę traktuoti kaip laisvą ir grąžintą natūra, taip pat tokį atsisakymą lėmę administraciniai sprendimai turėtų būti ginčijami administraciniame teisme.

Šiuo aspektu byloje pabrėžta, jog nors pirmiau minėtoje administracinėje byloje Nr. A-1432-858/2015 aptarti du nuosavybės teisių atkūrimo dalyvaujantys subjektai – NŽT ir atitinkamos savivaldybės administracijos direktorius, iš teisinio reguliavimo (Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo (toliau – Atkūrimo įstatymas) 12 str. 1 d. 3 p.) akivaizdu, jog šiame procese be minėtų dviejų dalyvaujančių ir kitos institucijos, pavyzdžiui, savivaldybės tarybos, sprendžiančios dėl savivaldybės funkcijoms įgyvendinti reikalingų valstybinės žemės sklypų. Tokiu atveju savivaldybės tarybos priimtas sprendimas

neabejotinai būtų vienas iš vėliau savivaldybės administracijos direktoriaus pagal Tvarkos⁶ 106¹ punkte įtvirtintą procedūrą priimamo sprendimo dėl laisvos (neužstatytos) žemės tiesioginių pagrindų bei sąlygotų NŽT, kuri neturi kompetencijos pati spręsti dėl laisvos (neužstatytos) žemės, atsisakymą natūra atkurti nuosavybės teises į konkretų žemės sklypą. Kitaip tariant, savivaldybės tarybų, vykstant nuosavybės teisių į žemę atkūrimo procedūroms, priimti su tokia žeme (jos poreikiu savivaldybės funkcijoms vykdyti) tiesiogiai susiję sprendimai užkerta kelią asmenims atkurti nuosavybės teises į jų pageidaujamą žemės plotą. Atitinkamai savo galbūt pažeistų teisių žemės gražinimo natūra srityje gynybos siekiantiems asmenims turi būti sudaryta galimybė tokius savivaldybių tarybų sprendimus skusti administraciniam teismui.

Atsakovui skundžiamame sprendime nedetalizavus aiškiai išreikšto visuomenės ar jos dalies poreikio į ginčo žemės sklypą (jo dalį), nepateikus argumentų, kad su komunalinių atliekų tvarkymu susijusios savivaldybės funkcijos negalėtų būti vykdomos kitose, nei ginčo žemės sklypas, Kauno miesto savivaldybės teritorijose, įvertinus į aplinkybę, kad faktiškai šio žemės sklypo teritorija skundžiamame sprendime nurodytai veiklai (komunalinių atliekų tvarkymui ir su tuo susijusioms funkcijoms) niekada nebuvo naudojama, taip pat į tai, kad ginčo žemės sklypas nebuvo naudojamas jame esantiems trečiajam asmeniui priklausantiems pastatams eksploatuoti, byloje padaryta išvada, kad Taryba nepagrindė ginčo žemės sklypo priskyrimo valstybės išperkamai žemei.

LVAT atmetė Kauno miesto savivaldybės apeliacinį skundą.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. sausio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-4-463/2024
Teisminio proceso Nr. 3-62-3-00080-2020-6

[Prieiga internete](#)

19. Registrai

19.4. Kiti su registrais susiję klausimai

Dėl nuosavybės teisės į automobilį perleidimo deklaravimo, kai automobilio pirkėjas nevykdo pareigos deklaruoti šios transporto priemonės įgijimą

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl VĮ „Regitra“ sprendimo, kuriuo netenkintas pareiškėjo prašymas dėl nuosavybės teisės į automobilį perleidimo deklaravimo, savininko deklaravimo kodo (toliau – SDK) panaikinimo ir neteisingų duomenų apie ginčo automobilio savininką (valdytoją) ištaisymo Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių registre (toliau – Registras), pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, konstatavęs, kad Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2021 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 1V-379 patvirtinto Motorinės transporto priemonės ir jos priekabos nuosavybės teisės deklaravimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) (redakcija, galiojusi iki 2022 m. rugpjūčio 1 d.) 17 punkte yra nustatytas baigtinis SDK panaikinimo pagrindų sąrašas, kuriame nenumatytas pareiškėjo (pardavėjo) prašymas ištaisyti neteisingus duomenis, nesant pirkėjo deklaracijos apie automobilio įsigijimą, todėl pagal viešojoje teisėje galiojantį principą „draudžiama viskas, kas nėra tiesiogiai leidžiama“, atsakovas neturėjo pagrindo tenkinti pareiškėjo prašymą, be to, teismo vertinimu, šiuo atveju negalėjo būti taikomas ir Registro nuostatuose įtvirtintas klaidų šalinimo institutas.

Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, jog pareiškėjas atsakovui kartu su prašymu pateikė ginčo automobilio pirkimo–pardavimo dokumentus, kurie patvirtino, kad jis perleido nuosavybės teisę į minėtą transporto priemonę kitam asmeniui. Atsižvelgus į tai, vadovaujantis Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (toliau – SEAKĮ) 20 straipsnio 1 dalimi, Registro tvarkytojui, t. y. atsakovui VĮ „Regitra“, turėjo būti deklaruoti duomenys apie nuosavybės teisės į motorinę transporto priemonę pasikeitimą (įgijimą / perleidimą), bet ginčo automobilio pirkėjas teisės aktų nustatyta tvarka ir terminu neįvykdė pareigos deklaruoti šios transporto priemonės įgijimą, o tol, kol pirkėjas nevykdo minėtos pareigos, pareiškėjas neturi galimybės Apraše nustatyta tvarka pateikti perleidimo deklaraciją. Šias aplinkybes iš esmės patvirtino ir įsiteisėjęs Šiaulių apylinkės teismo sprendimas už akių, kuriuo ginčo automobilį iš pareiškėjo įsigijęs pirkėjas įpareigotas pateikti VĮ „Regitra“ minėto automobilio įgijimo deklaraciją per 5 darbo dienas nuo teismo sprendimo už akių įsiteisėjimo dienos, tačiau byloje nenustatyta, jog įgijėjas nurodytą pareigą būtų įvykdęs. Atitinkamai atsakovas neginčijo, jog pareiškėjas nebėra

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1057 patvirtinta Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarka.

minėto automobilio savininkas ir valdytojas, bet ginčytame sprendime laikėsi formalios pozicijos, kad Transporto priemonių savininkų apskaitos informacinėje sistemoje (toliau – TPSAIS) esantys su transporto priemonių nuosavybės teise susiję deklaravimo (SDK) duomenys gali būti keičiami tik atliekant Apraše nustatytas nuosavybės teisės į transporto priemonę įgijimo ir perleidimo procedūras, t. y. pateikiant transporto priemonės įgijimo ir perleidimo deklaracijas.

LVAT pabrėžė, jog Aprašas kaip pagrindą panaikinti nebeaktualų SDK iš esmės nustato tik automatizuoto perleidimo deklaracijos suformavimo ir tokios automatinėmis priemonėmis suformuotos perleidimo deklaracijos pateikimo galimybę, kai įgijėjas teisės aktų nustatyta tvarka prieš tai pateikia šios transporto priemonės įgijimo deklaraciją. Tačiau praktikoje galimos ir nagrinėtoje byloje susiklostė tokia situacija, kai įgijėjas teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais nepateikia transporto priemonės įgijimo deklaracijos, dėl ko perleidimo deklaracijos suformavimas automatinėmis priemonėmis pagal Aprašo 9 punktą perleidėjo požiūriu objektyviai nėra įmanomas. Todėl reikalavimas tokiais atvejais TPSAIS esančius su motorinių transporto priemonių nuosavybės teise susijusius deklaravimo duomenis (SDK) keisti išimtinai tik atliekant Apraše nustatytas nuosavybės teisės į transporto priemonę įgijimo ir perleidimo procedūras reikštų neįmanomą, o pagal bendrąjį teisės principą teisė negali reikalauti to, kas neįmanoma (lot. *lex non cogit ad impossibilia*). Tokiu būdu nepagrįstai būtų apribojama pareiškėjo (perleidėjo) galimybė įvykdyti SEAKĮ įtvirtintą pareigą, jos vykdymą padarant priklausomą išimtinai tik nuo trečiojo asmens (įgijėjo) būtent pastarajam nustatytos pareigos vykdymo, nors abiem atvejais iš esmės turi būti pateikiami analogiški duomenys apie nuosavybės teisės pasikeitimą, tų pačių dokumentų pagrindu ir tam pačiam Registro tvarkytojui.

Pagal SEAKĮ prievolė Registro tvarkytojui deklaruoti duomenis apie nuosavybės teisės į Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių registro tvarkytojui deklaruotą motorinę transporto priemonę ir (ar) priekabą pasikeitimą tenka tiek įgijėjui, tiek perleidėjui, t. y. abu šie subjektai įstatymu yra įgalioti pateikti Registro tvarkytojui nurodytus duomenis apie nuosavybės teisės pasikeitimą. Tai iš esmės patvirtina ir Aprašo 8 punkto nuostatos, reglamentuojančios bendrus įgijimo ir perleidimo deklaracijų privalomus duomenis. Teisėjų kolegijos vertinimu, nei iš ginčijamo sprendimo priėmimo metu, nei iš šiuo metu galiojančios SEAKĮ redakcijos nekyla draudimas perleidėjui pateikti nurodytus duomenis Registro tvarkytojui ir nesant prieš tai pateiktos įgijimo deklaracijos, ypač kai jau yra suėjęs SEAKĮ įtvirtintas jos pateikimo terminas.

LVAT pabrėžė, kad netoleruotinos situacijos, kai motorinę transporto priemonę perleidęs asmuo, kuris nebėra tikrasis jos savininkas, dėl nuo jo valios nepriklausančių priežasčių neapibrėžtą laiką apskritai (ne tik automatinėmis, bet ir jokiais kitomis priemonėmis) negalėtų įvykdyti SEAKĮ 20 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos jam tenkančios pareigos (ir atitinkamai jo teisės) deklaruoti duomenis apie transporto priemonės savininko pasikeitimą, su iš to kylančiomis teisinėmis pasekmėmis, *inter alia* nebeaktualių duomenų apie perleidėją, kaip buvusį transporto priemonės savininką (valdytoją), tolesnis tvarkymas valstybės informaciniuose ištekliuose – Registre ir TPSAIS, bei tokių akivaizdžiai netikslų duomenų teikimas suinteresuotoms institucijoms.

Konstatuota, jog atsakovas, kurio pozicijai pritarė ir pirmosios instancijos teismas, nepagrįstai Registro nuostatuose ir TPSAIS nuostatuose įtvirtintą neteisingų duomenų taisymo institutą susiaurino tik iki gramatinių ar korektūros klaidų taisymo. Lingvistinė žodžių „neteisingi“ („klaidingi“), „netikslūs“, „neišsamūs“ analizė (žr. Lietuvių kalbos žodynas (t. I–XX, 1941–2002): elektroninis variantas) leidžia pagrįstai teigti, kad šios sąvokos *inter alia* apima tikrovės (tikrosios padėties) neatitinkančius, netikrus, melagingus duomenis. Todėl pareiškėjui, kaip SEAKĮ 20 straipsnio 1 dalyje įgaliotam subjektui, pateikus Registro tvarkytojui galiojančius ir teisės aktų nustatytus formos bei turinio reikalavimus atitinkančius dokumentus apie nuosavybės teisės į transporto priemonę pasikeitimą, neturi būti užkertama galimybė panaikinti nebeaktualių su transporto priemonės nuosavybės teise susijusių deklaravimo duomenis. Aplinkybė, jog po nuosavybės teisės į ginčo automobilį perleidimo įgijėjas Registro tvarkytojui nėra pateikęs duomenų apie šios transporto priemonės įgijimą, nesudaro pagrindo neišregistruoti pareiškėjo iš Registro ir TPSAIS kaip minėtos transporto priemonės savininko (valdytojo) bei panaikinti nebeaktualių SDK duomenis.

Atsižvelgusi į tai, vadovaudamasi teisingumo, protingumo ir proporcingumo principais, taip pat įvertinusi Registro, TPSAIS ir SEAKĮ nuostatomis siekiamus tikslus, teisėjų kolegija sprendė, kad tokiu atveju, koks susiklostė nagrinėtoje individualioje byloje, kai įgijėjas nepateisinamai ilgą laiką nevykdo nei teisės aktuose, nei įsiteisėjusiu teismo sprendimu nustatytos pareigos deklaruoti duomenis apie įgytą transporto priemonę, suėjus nustatytam šios pareigos įvykdymo terminui, perleidėjo prašymu gali būti taikoma Registro nuostatuose ir TPSAIS nuostatuose įtvirtinta neteisingų duomenų taisymo tvarka. Teisėjų kolegijos vertinimu, Apraše reglamentuojama savarankiška duomenų apie nuosavybės teisės į transporto priemonę įgijimą ir perleidimą deklaravimo procedūra neriboja kitų atsakovo, kaip Registro ir TPSAIS tvarkytojo, teisių ir pareigų, *inter alia* (be

kita ko) pareigos, gavus suinteresuoto subjekto prašymą ir jį pagrindžiančius dokumentus, ištaisyti akivaizdžiai netikslius Registro ir (ar) TPSAIS duomenis. Priešingas nagrinėjamos situacijos aiškinimas nebūtų suderinamas su teisingumo, protingumo ir proporcingumo principais, kadangi dėl motorinės transporto priemonės įgijėjui (trečiajam asmeniui) tenkančios pareigos deklaruoti duomenis apie įgytą nuosavybės teisę į motorinę transporto priemonę nepateikimo kylančios neigiamos pasekmės būtų nepagrįstai perkeliamos buvusiam šios transporto priemonės savininkui, užkraunant jam neproporcingą našta kiekvieną kartą įrodinėti tokių valstybės informaciniuose ištekliuose esančių duomenų neteisingumą.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjo skundą tenkinti, panaikinti VĮ „Regitra“ sprendimą ir įpareigoti atsakovą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą.

2024 m. sausio 10 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-169-525/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01136-2022-0

[Prieiga internete](#)

21. Valstybės tarnautojo statuso įgijimas, pasikeitimas, praradimas ir atsakomybė

21.2. Tarnybinės nuobaudos

Dėl duomenų apie save tikrinimo informacinėse duomenų bazėse

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Lietuvos kriminalinės policijos biuro įsakymo, kuriuo pareiškėjui skirta tarnybinė nuobauda – pastaba, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą – panaikino skundžiamą įsakymą, konstatavęs, kad tarnybos metu registre pareiškėjas tikrino savo asmens duomenis, šis tikrinimas buvo susijęs su turto tyrimais, vertinant, ar teisingai skaičiuojamos gautos pajamos pagal Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Sodra) teikiamus duomenis, ir tai buvo galima atlikti tik sulyginus savo duomenis, esančius Sodros duomenų bazėje; atsakovas neįrodė, jog šie pareiškėjo veiksmai sukėlė kokias nors teises pasekmes, nusižengimas buvo išimtinai formalus pobūdžio, pažeidimas buvo mažareikšmis.

LVAT pažymėjo, jog ginčui aktualios teisės aktų⁷ nuostatos draudė pareiškėjui ne tarnybos tikslais jungtis prie policijos naršyklių ir registrų, pirmosios instancijos teismas būtent tai ir nustatė bei konstatavo, kad pareiškėjas pažeidė minėtų teisės aktų nuostatas, pirmosios instancijos teismo sprendime nėra išvadų, kad policijos pareigūnas gali elgtis priešingai nustatytiems minėtų teisės aktų reikalavimams, jų nepaisyti. Tačiau pareigūnai netraukiami tarnybinėn atsakomybėn už mažareikšmius tarnybinius nusižengimus (Vidaus tarnybos statuto 38 str. 1 d.). Nagrinėtu atveju atsakovas neteikė įrodymų, kad dėl to, jog pareiškėjas pasitikrino savo asmens duomenis Gyventojų registre ir Sodros duomenų modulyje, atsirado neigiamos pasekmės, jog pareiškėjas sužinojo tam tikrus savo asmens duomenis, apie kuriuos jam nebuvo galima sužinoti, kartu buvo sužinoti ir kitų asmenų duomenys ir tokiu būdu nebuvo užtikrintas jų tvarkymas. Byloje nepaneigti ir pareiškėjo paaiškinimai, dėl kurių jis tikrino savo asmens duomenis, t. y. kad jam reikėjo įvertinti ir pasitikrinti, ar teisingai skaičiuojamos gautos pajamos turto tyrimuose pagal Sodros teikiamus duomenis, o tai buvo galima atlikti tik sulyginus savo duomenis, esančius Sodros duomenų bazėje. Byloje pateikti duomenys, kad 2020 metais pareiškėjas atlikinėjo fizinių asmenų turto tyrimus pagal valdyboje atliekamus kriminalinės žvalgybos ir ikiteisminius tyrimus, skyriuje buvo diskutuojama apie duomenis, pateikiamus Sodros registre, ir ypatumus apskaičiuojant asmens gautas pajamas, kadangi registre pateikiamos išmokėtos ir įmokėtos sumos, o turto tyrimo pažymos atitinkamoje grafoje turi būti nurodoma faktinė asmens gautų pajamų suma. Įvertinęs byloje surinktus įrodymus, susijusius su pareiškėjo padaryto pažeidimo pobūdžiu, aplinkybes, dėl kurių buvo padarytas aptarto pobūdžio netyčinis pažeidimas, nesukėlęs jokių neigiamų teisinių pasekmių, LVAT sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada dėl padaryto pažeidimo mažareikšmiškumo.

LVAT atmetė atsakovo apeliacinį skundą.

⁷ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2005 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. 1V-68 patvirtintos VRIS CDB duomenų peržiūros kontrolės taisyklės; Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. 1V-165 patvirtintos VRIS CDB naudotojų administravimo taisyklės; Lietuvos policijos generalinio komisaro 2015 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 5-V-964 patvirtintos Asmens duomenų tvarkymo policijos įstaigose taisyklės.

2024 m. sausio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-25-520/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00871-2022-5

[Prieiga internete](#)

27. Visuomenės informavimas

27.4. Kiti su visuomenės informavimu susiję klausimai

Dėl itin užgaulių epitetų apie konkretų asmenį citavimo publikacijoje

Byloje ginčas kilo dėl Visuomenės informavimo etikos komisijos (toliau – ir Komisija) sprendimo (toliau – Sprendimas) teisėtumo ir pagrįstumo. Byloje kilęs esminis klausimas – ar Sprendime pagrįstai konstatuota, kad, publikacijoje tiksliai pakartojant užgaulius žodžius bei atskleidžiant asmenį, apie kurį šie žodžiai (epitetai) pavartoti, buvo pažeisti Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodekso (toliau – Kodeksas) 21 straipsnio reikalavimai.

Kodekso 21 straipsnyje įtvirtinta, kad žurnalistas turi būti profesionaliai pasirengęs. Taisyklinga kalba, kalbos kultūra yra vienas svarbiausių žurnalisto profesinių reikalavimų. Žurnalistai, viešosios informacijos rengėjai savo kūrinuose turi vengti vartoti nepadorių, užgaulių žodžių ir posakių.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą. Teismas sprendė, kad nors M. V. publikacijoje tiksliai citavo viešame teismo posėdyje išsakytus teiginius / žodžius apie J. S. ir kad publikacijoje nagrinėjama tema neabejotinai turi viešąjį interesą, tačiau publikacijoje nurodyti epitetai yra itin užgaulūs, jie nukreipti į J. S. ne kaip į prokurorę ir valstybės pareigūnę, o kaip į asmenį. Todėl, teismo vertinimu, pareiškėjo siekį objektyviai informuoti visuomenę apie santykius prokuratūroje buvo galima įgyvendinti ir išvengiant užgaulių bei įžeidžiančių žodžių apie konkrečią prokurorę panaudojimo, t. y. nebūtų nukentėjęs nei publikacijoje paskleistas informacijos tikslumas, nei viešasis interesas, jeigu publikacijoje nebūtų kartojami į konkretų asmenį nukreipti užgaulūs ir įžeidūs žodžiai ar bent jau nebūtų atskleista šio asmens tapatybė.

LVAT sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad publikacijoje nagrinėta tema neabejotinai turi viešąjį interesą bei kad visuomenė yra suinteresuota gauti objektyvią informaciją ir turi teisę žinoti skleidžiamą informaciją, bet ginčo žodžiai (epitetai), pavartoti ginčo publikacijoje J. S. apibūdinti, aiškiai nurodant jos vardą ir pavardę, neprisidėjo prie jokio visuomenės diskusijai reikšmingo klausimo. Pareiškėjas iš esmės nenurodė priežasčių, dėl kurių J. S. asmens atskleidimas publikacijoje buvo būtinas, apsiribodamas tik ta aplinkybe, jog J. S., kaip prokurorė, laikytina viešu asmeniu.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmetas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. sausio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-271-968/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02193-2022-4

[Prieiga internete](#)

29. Nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansinė parama

29.1. Paraiškų administravimas

29.1.1. Paraiškų priėmimas, vertinimas ir paramos išmokėjimas

Dėl įsiskolinimo Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui, kaip pagrindo atmesti paraišką

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) sprendimo, kuriuo atmesta pareiškėjo vietinių užimtumo iniciatyvų projekto paraiška subsidijai gauti, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą – panaikino skundžiamą Tarnybos sprendimą, konstatavęs, kad pareiškėjo skola Valstybinio socialinio draudimo fondo (toliau – VSDF) biudžetui buvo mažareikšmė, todėl atsakovas nepagrįstai dėl šios aplinkybės atmetė pareiškėjo teiktą paraišką.

Nagrinėtu atveju susiklostė tokia teisinė situacija, kad pasiūlymą darbo vietoms steigti pateikė darbdavys, kuris turėjo 2,63 Eur įsiskolinimą VSDF biudžetui, o teikdamas pasiūlymą nepasitikrino, ar neturi įsiskolinimo VSDF biudžetui, ir jo neapmokėjo iki pasiūlymo teikimo. Šiuo aspektu byloje taip pat pažymėta, kad pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymą Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VSDFV) teritoriniai skyriai laiku nesumokėtas socialinio draudimo įmokas,

delspinigius, palūkanas ir baudas gali išsieškoti priverstine tvarka. Priverstinio poveikio priemonių taikymo taisyklėse⁸ nustatyta, jog VSDFV teritorinis skyrius praėjus 5 darbo dienoms nuo skolos, didesnės nei 3 Eur, atsiradimo momento per 8 darbo dienas privalo priimti sprendimą dėl skolos išieškojimo priverstine tvarka ir per Piniginių lėšų apribojimų informacinę sistemą pateikti vykdyti mokėjimo nurodymą kredito, mokėjimo ir (ar) elektroninių pinigų įstaigai. Nagrinėtu atveju pareiškėjo skola buvo mažesnė nei 3 Eur.

Šiomis aplinkybėmis LVAT pažymėjo, jog aptariamam atveju pareiškėjui, siekiančiam gauti subsidiją, kilo neigiami teisiniai padariniai, t. y. buvo užkirstas kelias steigti darbo vietas, o sprendžiant dėl tokių neigiamų teisinių padarinių taikymo, privalu paisyti konstitucinio proporcingumo principo. Atsižvelgęs į paramos teikimo tikslus (teikti pagalbą smulkioms ir vidutinio dydžio verslo įmonėms, skatinti ir padėti steigti naujas darbo vietas, didinti užimtumą teritorijose, kuriose nedarbo lygis yra 2 kartus didesnis nei šalies vidurkis ir pan.), į tai, kad pareiškėjas VSDF biudžetui buvo skolingas tik 2,63 Eur sumą, kuri pagal teisės aktus nėra išieškoma priverstine tvarka, o sužinojęs apie šį neatitikimą nedelsdamas įsiskolinimą padengė, LVAT darė išvadą, kad šiuo konkrečiu atveju formalus Užimtumo įstatymo 35 straipsnio 4 dalies 2 punkto taikymas, neįvertinus susiklosčiusios pareiškėjo individualios situacijos, prieštarautų konstituciniams proporcingumo ir teisingumo principams ir iš esmės pačios paramos skyrimo tikslams, todėl dėl Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių taikymo apraše⁹ nustatyto vertinimo kriterijaus (projekto teikėjas negali būti įsiskolinęs savo darbuotojams, negali turėti neatidėtų įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ar VSDF biudžetui) neatitikimo nebuvo pagrindo atmesti paraišką ir jos toliau nebevertinti.

LVAT atmetė Tarnybos apeliacinį skundą.

2024 m. sausio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-647-520/2024
Teisminio proceso Nr. 3-62-3-03462-2022-5

[Prieiga internete](#)

29.1.3. Išmoky, išmokėtų ir (arba) panaudotų pažeidžiant teisės aktus, gražinimas ir išieškojimas

Dėl būtinosios subsidijos išmokėjimo sąlygos, kad sumažėjusi ūkio subjekto apyvarta turi būti nulemta priešasčių, susijusių su pandemija ir valstybės taikomomis jos suvaldymo priemonėmis

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos (toliau – Ministerija) sprendimo, kuriuo nuspręsta susigrąžinti iš pareiškėjo jam, kaip nuo Covid-19 nukentėjusiai įmonei, išmokėtą subsidiją, pagrįstumo ir teisėtumo.

Ginčas išankstine ne teismo tvarka išnagrinėtas Lietuvos administracinių ginčų komisijoje, kuri tenkino pareiškėjo skundą, nustačiusi, kad byloje pateikta medžiaga nepagrindė individualaus pareiškėjo pateiktos paraiškos ir esminių ginčo aplinkybių tyrimo. Pirmosios instancijos teismas panaikino šį Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimą, konstatavęs, jog komisija netinkamai vertino Aprašo¹⁰ nuostatas.

Byloje ginčytas Ministerijos sprendimas priimtas nustačius, kad pareiškėjo apyvarta sumažėjo ne dėl su Covid-19 susijusių priešasčių. Pareiškėjas apeliaciniame skunde nurodė, kad pakartotinai vertinant jo paraišką nepagrįstai buvo taikomos Aprašo 14.1 punkto nuostatos, įsigaliojusios po paraiškos pateikimo (nuo 2021 m. vasario 25 d.), įtvirtinusios, kad tais atvejais, jeigu nustatoma, kad apyvarta šiame papunktyje nustatytu laikotarpiu krito ne dėl su Covid-19 susijusių priešasčių, laikoma, kad pareiškėjas neatitinka šios sąlygos ir jam negali būti skiriama subsidija. Pareiškėjo teigimu, paraiškos teikimo dieną galiojusi Aprašo 14.1 punkto redakcija nenumatė tokios išlygos, subsidijų mokėjimas buvo siejamas tik su įmonės ūkinės veiklos vidutinės apyvartos sumažėjimu ne mažiau kaip 30 procentų.

LVAT pažymėjo, jog Aprašas buvo priimtas, atsižvelgiant į Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimą Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ ir Subsidijų nuo Covid-19 nukentėjusioms įmonėms koncepciją, kuriai pritarta Vyriausybės 2020 m. gruodžio 30 d. pasitarimo sprendimu. Paraiškos

⁸ Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2009 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. V-32 patvirtintos Priverstinio poveikio priemonių taikymo taisyklės.

⁹ Užimtumo tarnybos direktoriaus 2022 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-197 patvirtintas Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių taikymo aprašas.

¹⁰ Vyriausybės 2021 m. sausio 15 d. nutarimu Nr. 24 patvirtintas Priemonės „Subsidijos nuo COVID-19 nukentėjusioms įmonėms“ lėšų skyrimo ir administravimo tvarkos aprašas.

pateikimo metu galiojusios Vyriausybės nutarimo Nr. 1226 redakcijos 6 punkto, Aprašo 1, 11, 12 punktų sisteminė analizė leidžia daryti išvadą, kad, net ir Aprašo 14.1 punkte *expressis verbis* (aiškiais žodžiais) neįtvirtinus nuostatos, siejusios įmonių apyvartos sumažėjimą su Covid-19 priežastimis, atsižvelgiant į Apraše aiškiai deklaruotą priemonės tikslą (paremti nuo Covid-19 nukentėjusias įmones, t. y. padėti įmonei įveikti koronaviruso (Covid-19) sukeltas neigiamas pasekmes), egzistavo pagrindas tikrinti, dėl kokių priežasčių sumažėjo ūkio subjektų pajamos (apyvarta). Apraše nustatytos sąlygos gauti subsidijas pagal priemonę taikomos dėl karantino metu ribotų ūkinių veiklų tiesiogiai ir netiesiogiai nukentėjusiems ūkinių veiklų vykdytojams, viena iš sąlygų – ne mažiau kaip 30 procentų sumažėjusi apyvarta – turi būti nulemta priežasčių, susijusių su pandemija ir valstybės taikomomis jos suvaldymo priemonėmis.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2024 m. sausio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-175-789/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01569-2022-0

[Prieiga internete](#)

29.7. Nacionalinė parama

Dėl pareiškėjui tenkančių neigiamų pasekmių, pateikus paraišką ne pagal tą paramos priemonę, už kurią skiriama ir mokama kompensacija

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros (toliau – Agentūra) sprendimo, kuriuo atmetas pareiškėjo prašymas kompensuoti patirtas saulės elektrinės įsirengimo išlaidas, pagrįstumo ir teisėtumo.

Ginčas išankstine ne teismo tvarka išnagrinėtas Lietuvos administracinių ginčų komisijoje, kuri atmetė pareiškėjo skundą. Pirmosios instancijos teismas pritarė Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimui, konstatavęs, jog pareiškėjas saulės elektrinę įsirengė ant pastato, o ne įsigijo elektros energiją iš saulės elektrinių parko, kaip buvo numatyta pagal priemonę, kurios finansavimo pareiškėjas siekė.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas Agentūrai pateikė Projekto registracijos formą, kurioje nurodė pageidaujantis įsigyti iki 10 kW galios atsinaujinančių išteklių energiją naudojančią technologiją, skirtą elektros energijos gamybai namų ūkio reikmėms, iš elektrinių parkų, bei prašyti kompensacijos. Agentūra, pareiškėjo Projekto registracijos formą įtraukė į teigiamai įvertintų registracijos formų sąrašą ir rezervavo kompensacinę išmoką. Pareiškėjas Agentūrai pateikė išlaidų kompensavimo prašymą, tačiau Agentūra, atlikusi pateiktų dokumentų vertinimą, nustatė, kad pareiškėjas saulės elektrinę įsidiegė ant pastato, o ne įsigijo iš saulės elektrinių parko, todėl pareiškėjo išlaidų kompensavimo prašymą atmetė.

Šiomis aplinkybėmis LVAT pažymėjo, jog pareiškėjo padaryta klaida užpildant ne tą paraiškos formą, negali būti taisoma Aprašo¹¹ 3 priedo 34 punkte nurodyta tvarka, kadangi šis punktas skirtas išlaidų kompensavimo prašymui patikslinti ir (ar) trūkstantiems dokumentams pateikti. Pareiškėjas netinkamai įgyvendino projektą, t. y. įsirengė saulės elektrinę ant pastato stogo, o ne įsigijo dalį iš saulės elektrinių parko, todėl tokia klaida negali būti ištaisyta pagal Aprašo 3 priedo 34 punktą. Pareiškėjo pateiktas išlaidų kompensavimo prašymas negalėjo būti patikslintas ar pataisytas, nes buvo pateiktas pagal kitą priemonę, todėl nebuvo būtinybės kreiptis į pareiškėją dėl šio prašymo patikslinimo. LVAT pabrėžė, jog ginčo paramos priemonė skirta iki 10 kW galios atsinaujinančių išteklių energiją naudojančioms technologijoms, skirtoms elektros energijos gamybai namų ūkio reikmėms, įsigyti iš elektrinių parkų. Tai aiškiai ir nedviprasmiškai nurodyta Aprašo nuostatose ir kvietime. Agentūra neturi teisės interpretuoti aiškių teisės aktų nuostatų kitaip, nei parašyta, ar vertinti pareiškėjus skirtingai. Visa informacija, susijusi su priemone bei kvietimu teikti paraiškas, buvo išviešinta, todėl pareiškėjas turėjo atidžiai susipažinti su kvietimo sąlygomis ir nuspręsti, pagal kokį kvietimą įgyvendins jo poreikius atitinkantį projektą. Susiklosčiusią situaciją nulėmė nepakankamas pareiškėjo rūpestingumas bei atidumas, o teisės aktų nuostatos nenumato tokio pobūdžio klaidos ištaisymo galimybes. Patvirtinus pareiškėjo išlaidų

¹¹ Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2019 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 1-312 patvirtintas 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energinis efektyvumas ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.1.1-LVPA-V-115 priemonės „AIE namų ūkiams“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1.

kompensavimo prašymą ir išmokėjus pareiškėjui kompensaciją, nebūtų pasiektas priemonės tikslas, būtų pažeistos Aprašo nuostatos ir padaryta žala Europos Sąjungos biudžetui.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2024 m. sausio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-477-629/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03720-2022-1

[Prieiga internete](#)

32. Viešieji pirkimai

Dėl Borta¹² byloje suformuotų kriterijų taikymo, pasikeitus Europos Sąjungos ir nacionaliniam viešųjų pirkimų reglamentavimui

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros (toliau – Agentūra) sprendimo, kuriuo nustatyta, kad pareiškėjas, pirkimo metu pakeisdamas esmines pirkimo sąlygas ir neskelbdamas pirkimo iš naujo, pažeidė viešųjų pirkimų reikalavimus ir kad dėl to jam turi būti taikoma finansinė korekcija, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad perkančiajai organizacijai draudžiama keisti ar kitaip modifikuoti pirkimo dokumentų esmines sąlygas, o draudimo nesilaikymas pripažįstamas lygiateisiškumo ir skaidrumo principų, įtvirtintų Viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPĮ) 17 straipsnio 1 dalyje, pažeidimu.

Pareiškėjas apeliaciniame skunde nurodė, jog pirmosios instancijos teismas rėmėsi neaktualia teismų praktika, suformuota galiojant Direktyvai 2004/18/EB¹³ ir aiškinančia iki 2017 m. liepos 1 d. galiojusio VPĮ nuostatas. Pareiškėjo teigimu, Direktyvos 2014/24/ES¹⁴, kuria panaikinta Direktyva 2004/18/EB, 47 straipsnio 3 dalies b papunktyje buvo sureglamentuota ginčo situacija, todėl teismas nepagrįstai rėmėsi ESTT *Borta* byloje pateiktais išaiškinimais ir jų pagrindu suformuota kasacinio teismo praktika. Pareiškėjo teigimu, tęsti pirkimo procedūras po atliktų pirkimo dokumentų pakeitimo leido ir ginčo konkurso paskelbimo metu galiojusio VPĮ 40 straipsnio 4 dalies 2 punktą. Be to, nagrinėtu atveju buvo atliktas supaprastintas pirkimas, todėl direktyvos dėl viešųjų pirkimų nuostatos ir šias nuostatas aiškinanti ESTT praktika neturėjo būti taikomos.

Remdamasi LAT dėl viešųjų pirkimų reglamentavimo formuojama praktika, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog iki naujojo VPĮ (2017 m. gegužės 2 d. įstatymas Nr. XIII-327) įsigaliojimo suformuota teismų praktika taikytina *mutatis mutandis* (su būtiniais (atitinkamais) pakeitimais), atsižvelgiant į naujojo reglamentavimo santykį su iki tol galiojusiomis teisės aktų nuostatomis. Todėl vien tai, kad išaiškinimai buvo pateikti nutartyse, kuriose buvo remtasi VPĮ redakcija, galiojusia iki 2017 m. liepos 1 d., savaime nereiškia, jog teismas negali tokia praktika remtis. VPĮ 17 straipsnio 1 dalies nuostata, kad perkančioji organizacija užtikrina, jog vykdant pirkimą būtų laikomasi lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo, skaidrumo principų, koreliuoja su Direktyvos 2014/24 1-ąja konstatuojamąja dalimi, kurioje, *inter alia* (be kita ko), nurodyta, kad valstybės narės institucijų arba jų vardu vykdomas viešųjų sutarčių skyrimas turi atitikti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo principus, visų pirma laisvo prekių judėjimo, įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas srityse, taip pat iš šių laisvių kylančius principus, kaip antai lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principus. Viešųjų pirkimų principais privalu vadovautis taikant ir aiškinant visų VPĮ nuostatų turinį, šių principų taikymas apima visas viešojo pirkimo procedūras nuo pradžios iki pabaigos, t. y. nuo pirkimo paskelbimo iki laimėtojo nustatymo ar viešojo pirkimo sutarties sudarymo arba viešojo pirkimo pasibaigimo kitu įstatyme nustatytu pagrindu. Taigi, atsižvelgiant į fundamentalią viešųjų pirkimų principų esmę, šiais principais privalu vadovautis taikant ir aiškinant visų VPĮ nuostatų turinį, įskaitant supaprastintus viešuosius pirkimus.

¹² ESTT 2017 m. balandžio 5 d. sprendimas UAB „Borta“ prieš VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkciją, C-298/15, ECLI:EU:C:2017:266.

¹³ 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo.

¹⁴ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB.

Išanalizavęs Direktyvose 2004/18/EB bei 2014/24/ES, taip pat iki ir nuo 2017 m. liepos 1 d. galiojančiame VPĮ įtvirtintą bylai aktualų reglamentavimą, LVAT konstatavo, jog nuostata, kad perkančioji organizacija savo iniciatyva gali paaiškinti (patikslinti) pirkimo dokumentus, nesibaigus pirkimo pasiūlymų pateikimo terminui, įtvirtinta tiek teisiniame reguliavime, galiojusiame iki 2017 m. birželio 30 d., tiek šiuo metu galiojančiame. Tiek Direktyvos 2004/18/EB 39 straipsnio 2 dalyje, tiek ją atitinkančioje Direktyvos 2014/24/ES 53 straipsnio 2 dalyje vartojama perkančiosios organizacijos „papildomos informacijos“ sąvoka ESTT ir nacionalinių teismų praktikoje buvo išaiškinta, kaip tokia, kuria negalima pakeisti, nors tai ir būtų ištaisymai, pagrindinių (esminių) pirkimo sąlygų, tarp kurių yra techninės specifikacijos ir sutarčių sudarymo kriterijai, apimties. Nors nuo 2017 m. liepos 1 d. galiojančio VPĮ 40 straipsnio 4 dalies 2 punkte ir Direktyvos 2014/24/ES 47 straipsnio 3 dalies b punkte vartojamos sąvokos skiriasi („reikšmingi pakeitimai“ ir „esminiai pakeitimai“), atsižvelgiant į LAT bei jos pagrindu formuojamą LVAT praktiką dėl pirkimo sąlygų pakeitimo, matyti, jog abi šios sąvokos toliau yra aiškinamos ESTT apibrėžto pirmojo *Borta* bylos kriterijaus prasme, t. y. kad pakeitimai neturi būti tokio pobūdžio (tokie reikšmingi / esminiai), kad pritrauktų potencialių dalyvių, kurie, jei šių pakeitimų nebūtų padaryta, nebūtų galėję pateikti pasiūlymo. Šiuo aspektu primintina, kad ESTT išvados *Borta* byloje pateiktos ne pagal atskirų viešųjų pirkimų direktyvų nuostatas, o vadovaujantis ES pirmine teise, t. y. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pagrindinėmis nuostatomis ir bendraisiais principais, prie kurių priskirtini nediskriminavimo ir vienodo požiūrio principai, taip pat skaidrumo pareiga, įtvirtintais, be kita ko, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 49 ir 56 straipsniuose, kurių reguliavimas iš esmės nepakito net ir keičiantis viešųjų pirkimų direktyvoms. Šiais išaiškinimais remiamasi vėlesnėje ESTT jurisprudencijoje, aiškinant atskiras Direktyvų 2004/18/EB bei 2014/24/ES nuostatas. Nuosekli LAT (žr., pvz., nutartis civilinėse bylose Nr. e3K-3-226-943/2021, Nr. e3K-3-202-969/2022, Nr. e3K-162-378/2022) ir LVAT (žr., pvz., nutartis administracinėse bylose Nr. eA-2294-520/2021, Nr. eA-1919-415/2021, Nr. eA-716-789/2022 ir kt.) teismų praktika patvirtina, jog viešųjų pirkimų teisinio reguliavimo pasikeitimai nuo 2017 m. liepos 1 d. netaikomi tokiais, dėl kurių nebegalėtų būti vadovaujamosi ankstesnėje praktikoje dėl viešojo pirkimo sąlygų pakeitimo suformuotomis teisės aiškinimo taisyklėmis (įskaitant ESTT suformuotus *Borta* bylos kriterijus) ar kad ši praktika turėtų būti atitinkamai pildoma / keičiama.

Įvertinęs byloje nustatytas aplinkybes, LVAT darė išvadą, jog aptariamam atveju pagrįstai vadovautasi ESTT, LAT ir LVAT praktikoje suformuota taisykle, kad paskelbto viešojo pirkimo dokumentai negali būti aiškinami ar tikslinami taip, kad keistųsi pagrindinių pirkimo sąlygų esmė; kai perkančiosios organizacijos apibrėžia pirkimo sąlygų turinį (jam suteikia tikslią reikšmę), jos negali vėliau keisti pirkimo dokumentų turinio ar jų aiškinti taip, kad būtų iš esmės pakeistos pirkimo sąlygos, nes tokiu atveju būtų pažeisti skaidrumo ir tiekėjų teisėtų lūkesčių principai; patikslinimais netaikomi tokie perkančiųjų organizacijų paaiškinimai, kuriais iš esmės keičiamas pirkimo sąlygų turinys, dėl ko keičiasi arba prieš paaiškinimą galėjo būti kitokia tiekėjų ir dalyvių padėtis ir galimybės konkuruoti viešojo pirkimo konkurse; tai galioja ir tuo atveju, kai besiskundžiančiam tiekėjui perkančiųjų organizacijų sąlygų paaiškinimas (patikslinimas) suteikia galimybę konkuruoti su kitais dalyviais, nors prieš tai jis tokios galimybės neturėjo. Pareiškėjo atlikti pirkimo dokumentų pakeitimai, kuriais buvo išplėstos pasiūlymų vertinimo kriterijų ribos, išplėstas potencialių tiekėjų ratas bei jų galimybės pateikti konkurencingus pasiūlymus, buvo esminiai, nes pirkimo sąlygų turinys (pasiūlymų vertinimo kriterijai) buvo pakeisti taip, kad buvo potenciali galimybė, jog po pakeitimo galėtų atsirasti naujų dalyvių, kurie, jei šių pakeitimų nebūtų padaryta, nebūtų galėję pateikti pasiūlymo. Todėl pareiškėjas pažeidė VPĮ 17 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus lygiateisiškumo ir skaidrumo principus.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2024 m. sausio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-396-629/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02843-2022-6

[Prieiga internete](#)

41. Kiti ginčai viešojo administravimo srityje

Dėl dokumentų pateikimo termino transporto priemonei įrašyti į Pripažintų istorinių motorinių transporto priemonių sąrašą

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Lietuvos transporto saugos administracijos (toliau – Administracija) sprendimo „Dėl istorinių motorinių transporto priemonių vertinimo aktų“ 2 punkto, kuriuo atsakyta įtraukti transporto priemonę „Moskvich 412“ į Pripažintų istorinių motorinių transporto priemonių sąrašą (toliau –

Sąrašas), ir 3 punkto, kuriame nuspręsta nenagrinėti Istorinės motorinės transporto priemonės vertinimo aktų ir neįtraukti juose nurodytų transporto priemonių į Sąrašą, pagrįstumo ir teisėtumo bei įpareigojimo atlikti veiksmus.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė.

Pareiškėjas Savadarbių transporto priemonių gamintojų asociacija apeliaciniame skunde su pirmosios instancijos teismo sprendimu nesutiko.

Teisėjų kolegija įvertino, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, jog atsakovas laikėsi teisės aktų reikalavimų neįtraukęs transporto priemonės į Sąrašą dėl to, kad motorinių transporto priemonių vertinimo aktas nebuvo pasirašytas visų trijų vertintojų, kaip numatyta pagal Transporto priemonės pripažinimo istorine motorine transporto priemone tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2011 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. 2B-368 (toliau – Aprašas), 18 punktą.

Toliau teisėjų kolegija pažymėjo, jog Aprašo 19 punkte nustatyta, kad, kai transporto priemonės vertintojai transporto priemonę pripažįsta istorine motorine transporto priemone, su savo išvadomis supažindina transporto priemonės savininką ar jo įgaliotą asmenį, įteikdami išvados kopiją. Istorinių motorinių transporto priemonių asociacija šią išvadą raštu per 5 darbo dienas pateikia Valstybinei kelių transporto inspekcijai prie Susisiekimo ministerijos.

Ginčyto sprendimo 3 punkte nurodyta, jog Istorinės motorinės transporto priemonės vertinimo aktai pateikti Administracijai praėjus ilgesniam nei 5 darbo dienų laikotarpiui. Dėl šios priežasties minėti vertinimo aktai nenagrinėti, o vertinimo aktuose nurodytos transporto priemonės neįtrauktos į Sąrašą.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad pirmosios instancijos teismas, įvertinęs Aprašo 18, 20 ir 22 punktų nuostatas, priėjo prie pagrįstos išvados, kad transporto priemonė gali būti įrašoma į Sąrašą tik įgyvendinus dvi kumuliatyvias sąlygas, t. y. tokiu atveju, kai istorinės motorinės transporto priemonės vertinimo akto išvadoje visi trys transporto priemonės vertintojai pasirašo teigiamą išvadą, ir pati transporto priemonė turi būti pagaminta prieš 30 metų ar anksčiau, kurios modelis nebegaminamas mažiausiai 15 metų. Sistemškai analizuojant aptartą teisinį reguliavimą kartu su Aprašo 19 punktu, padaryta išvada, jog Aprašo 19 punkte nustatytas 5 darbo dienų terminas yra procedūrinio pobūdžio, nedarantis jokios įtakos kumuliatyvioms sąlygoms nustatyti, t. y. jis nėra naikinamas. Asociacija, praleidusi šį terminą, nėra atleidžiama nuo pareigos išsiųsti Administracijai istorinių motorinių transporto priemonių vertinimo aktus, o Administracija, gavusi išvadą apie pripažintą istorinę motorinę transporto priemonę, šią išvadą per 5 darbo dienas nuo išvados apie pripažintą istorinę motorinę transporto priemonę gavimo dienos paskelbti Administracijos interneto tinklalapyje (Aprašo 20 p.). Kitoks vertinimas prieštarautų protingumo ir proporcingumo principams, nepagrįstai paneigtų istorinių motorinių transporto priemonių išsaugojimo garantijas. Teisėjų kolegijos vertinimu, atsakovo pateiktas Aprašo 19 punkto nuostatų aiškinimas reiškia formalų požiūrį į viešąjį administravimą ir pažeidžia Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintą proporcingumo principą (administracinio sprendimo mastas ir jo įgyvendinimo priemonės turi atitikti būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus), o pirmosios instancijos teismo išvada dėl ginčyto sprendimo 3 punkto atitikties Viešojo administravimo įstatymo reikalavimams – nepagrįsta.

Pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas iš dalies, pakeičiant pirmosios instancijos teismo sprendimą, skundą tenkinant iš dalies, panaikinant Administracijos sprendimo 3 punktą ir įpareigojant atsakovą įvertinti pateiktus Istorinės motorinės transporto priemonės vertinimo aktus bei spręsti klausimą dėl jų įtraukimo į Sąrašą pagal aktų pateikimo metu galiojusią tvarką.

2024 m. sausio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-53-822/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01556-2021-5

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.3. Skundo priėmimas ir trūkumų šalinimas

43.3.1. Skundo laikymas nepaduotu nepašalinus trūkumų

Dėl skundo (prašymo, pareiškimo) laikymo nepaduotu nepasibaigus teismo nustatytam terminui trūkumams pašalinti

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo prašymą dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą priteisimo laikė nepaduotu per teismo nustatytą terminą nepašalinus teismo nutartimi nustatytų prašymo trūkumų.

Nustatyta, kad pirmosios instancijos teismas 2023 m. lapkričio 27 d. nutartimi pareiškėjui nustatė terminą iki 2023 m. gruodžio 12 d. prašymo trūkumams pašalinti: pateikti teismui atsakovui suformuotus ir pateiktus vietinės rinkliavos mokėjimo pranešimus. Pareiškėjas 2023 m. lapkričio 29 d., vykdydamas pirmosios instancijos teismo 2023 m. lapkričio 27 d. nutartį, pateikė teismui pareiškėjui siųstų įspėjimų dėl vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą skolos kopijas. Pirmosios instancijos teismas skundžiama 2023 m. gruodžio 5 d. nutartimi pareiškėjo prašymą laikė nepaduotu, kadangi jis nepašalino nustatytų prašymo trūkumų.

Pareiškėjas atskirajame skunde teigė, kad per klaidą pateikė ne vietinės rinkliavos pranešimų, o įspėjimų kopijas, teismo nutartimi nustatytas terminas trūkumams šalinti dar nebuvo pasibaigęs, tačiau klaidos ištaisyti ir tinkamai pašalinti prašymo trūkumų jau negalėjo, nes pirmosios instancijos teismas nepasibaigus nustatytam trūkumų šalinimo terminui priėmė skundžiamą 2023 m. gruodžio 5 d. nutartį, kuria prašymą laikė nepaduotu.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi ABTJ 33 straipsnio 1 dalies nuostatas, pažymėjo, kad įstatymas minėtoje normoje aiškiai nustato sąlygą, kuomet skundas (prašymas, pareiškimas) gali būti laikomas nepaduotu: „jeigu per teismo nustatytą terminą trūkumai nepašalinami“. Taigi, esminė sąlyga yra – trūkumų nepašalinimas per teismo nustatytą terminą. ABTJ 64 straipsnio 1 dalis nustato, kad procesiniai veiksmai atliekami per įstatymų nustatytus terminus. Tais atvejais, kai terminų nėra nustatęs įstatymas, juos skiria teismas. Teismo paskirti terminai gali būti teismo pratęsti. Pagal ABTJ 65 straipsnio 1 dalį terminai procesiniams veiksams atlikti apibrėžiami tikslia kalendorine data arba nurodant įvykį, kuris būtina turi įvykti, arba laikotarpiu. Pastaruoju atveju veiksmas gali būti atliekamas per visą laikotarpį. Taigi, pareiškėjas turėjo teisę visą teismo nustatytą terminą – iki 2023 m. gruodžio 12 d. atlikti veiksmus – šalinti teismo nutartyje nustatytus prašymo trūkumus. Kadangi pirmosios instancijos teismas priėmė skundžiamą 2023 m. gruodžio 5 d. nutartį dar nesuėjus ankstesne teismo nutartimi nustatytam trūkumų šalinimo terminui, pareiškėjas nebeturėjo galimybės pašalinti nustatytų prašymo trūkumų, nors, jo teigimu, pastebėjo klaidą.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o pareiškėjo skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. sausio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-60-662/2024

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-03313-2023-1

[Prieiga internete](#)

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTJ nustatyta tvarka

43.5.1.2. Bendrosios kompetencijos teismams, Lietuvos Respublikos Konstituciniam Teismui priskirtinos bylos

Dėl sprendimo, kuriuo atsisakoma pradėti administracinio nusižengimo teiseną, apskundimo

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą atsakovui Alytaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Varėnos rajono policijos komisariatui (toliau – Komisariatas), kuriuo buvo prašoma: panaikinti atsakovo sprendimą atsisakyti pradėti teiseną pagal Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 493 straipsnio 1 ir 2 dalis (toliau – Sprendimas), įpareigoti atsakovą pradėti administracinio nusižengimo teiseną ir iš atsakovo pareiškėjo naudai priteisti 50 Eur neturtinės žalos atlyginimą.

Nustatyta, kad pareiškėjas kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti atsakovo priimtą Sprendimą, kuriuo išnagrinėtas pareiškėjo prašymas dėl informacijos pateikimo. Prašyme pareiškėjas nurodė aplinkybes, susijusias su galimu paauglių alkoholio vartojimu, taip pat aplinkybes, susijusias su Bendrosios pagalbos centrui pateiktu pranešimu apie pareiškėjo smurtavimą prieš buvusią sutuoktinę, bei prašė pateikti informaciją, ar nustatytas melagingą pranešimą dėl pareiškėjo veiksmų pateikęs asmuo, ar jam taikyta administracinė atsakomybė pagal ANK 493 straipsnį. Atsakovas Sprendimu informavo pareiškėją, jog faktinių duomenų, kad į Bendrąjį pagalbos centrą buvo skambinta ir policija buvo kviesta žinant, kad pagalba nereikalinga, nenustatyta, todėl teiseną pagal ANK 493 straipsnio 1 ir 2 dalis nebus pradėta.

LVAT konstatavo, kad ginčijamu Sprendimu iš esmės buvo atsisakyta pradėti administracinio nusižengimo teiseną pagal ANK 493 straipsnio 1 ir 2 dalis. Vadovaujantis Teismų įstatymo 12 straipsnio 3 dalimi,

administracinių nusižengimų bylas nagrinėja bendrosios kompetencijos teismai, todėl pareiškėjo skundu keliamas ginčas teisingas bendrosios kompetencijos teismui. Teisinio santykio turinio savaime nepakeičia ir aplinkybė, kad atsakovas, Sprendime nurodydamas jo apskundimo tvarką, vadovavosi Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis, kadangi šiuo atveju pareiškėjo skundas yra susijęs su administracinių nusižengimų teiseną (jos nepradėjimu).

LVAT atkreipė dėmesį, jog pareiškėjas skunde taip pat reišė reikalavimą dėl neturtinės žalos atlyginimo, tačiau pirmosios instancijos teismas dėl šio pareiškėjo reikalavimo skundžiamoje nutartyje atskirai nepasisakė ir atsisakė priimti pareiškėjo skundą pilna apimtimi. Reikalavimas dėl žalos atlyginimo yra savarankiškas ir gali būti nagrinėjamas atsietai nuo pareiškėjo skundo kitų reikalavimų.

Specialioji teisėjų kolegija yra nurodžiusi, jog bylos dėl turtinės ir neturtinės žalos, padarytos administracinio teisės nusižengimo teisenoje atliktais neteisėtais pareigūnų veiksmais, atlyginimo, turi būti nagrinėjamos administraciniame teisme (žr., pvz., Specialiosios teisėjų kolegijos 2020 m. vasario 3 d. nutartį teisingumo byloje Nr. T-14/2020).

Tenkinus pareiškėjo atskirąjį skundą iš dalies, palikta galioti pirmosios instancijos teismo nutarties dalis, kuria atsisakyta priimti pirmąjį pareiškėjo skundo reikalavimą, o pareiškėjo skundo reikalavimo dėl neturtinės žalos atlyginimo priėmimo klausimas, atsižvelgiant į nurodytus motyvus, grąžintas pirmosios instancijos teismui spręsti iš naujo.

2024 m. sausio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-88-575/2024

Teismo proceso Nr. 3-62-3-03375-2023-9

[Prieiga internete](#)

43.5.3. Kai pareiškėjas nesilaikė tai bylų kategorijai įstatymų nustatytos bylos išankstinio nagrinėjimo ne per teismą tvarkos

Dėl konstatavimo, kad pareiškėjas nesilaikė tai bylų kategorijai įstatymų nustatytos bylos išankstinio nagrinėjimo ne per teismą tvarkos, byloje nesant pateikto skundžiamo akto

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą, kuriuo buvo prašoma panaikinti pareiškėjui skirtą drausminę nuobaudą.

Teismas atsisakymą priimti skundą argumentavo tuo, jog pareiškėjas prie skundo nutarimo dėl drausminės nuobaudos skyrimo nepateikė, taip pat nenustatyta, kad pareiškėjas būtų skundęs jam paskirtą drausminę nuobaudą Lietuvos kalėjimų tarnybos direktoriui, kaip tai numato BVK 100 straipsnio 1 dalis. Teismas nutarė, kad pareiškėjas nesilaikė tai bylų kategorijai įstatymų nustatytos bylos išankstinio nagrinėjimo ne per teismą tvarkos, todėl skundą atsisakė priimti.

LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad nagrinėtu atveju pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nenustatė termino skundo trūkumams šalinti (ABTJ 33 str. 1 d.), neįpareigojo pareiškėjo pateikti skundžiamo nutarimo, kuriuo jam paskirta jo skundžiama drausminė nuobauda (ABTJ 25 str.), ir byloje nesant jokių objektyvių duomenų apie skundžiamą aktą, jį priėmusį subjektą, nepagrįstai sprendė, kad pareiškėjas nesilaikė tai bylų kategorijai įstatymų nustatytos bylos išankstinio nagrinėjimo ne per teismą tvarkos. Pažymėta, kad kaip nustatyta BVK 100 straipsnio 2 dalyje, esant atvejui, jei skundžiamą sprendimą dėl drausminės nuobaudos skyrimo priėmė bausmę vykdančios įstaigos direktorius, jo veiksmai ir sprendimai per dvidešimt dienų nuo jų įteikimo dienos gali būti skundžiami apygardos administraciniam teismui.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o pareiškėjo skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. sausio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-7-662/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-09094-2023-2

[Prieiga internete](#)

43.10. Kiti su teisės kreiptis į teismą ir jos realizavimu susiję klausimai

Dėl teismo pareigos, Specialiajai teisėjų kolegijai perdavus ginčą nagrinėti administraciniam teismui, išaiškinti pareiškėjui, kokie trūkumai privalo būti pašalinti

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundo atsakovui Lietuvos transporto saugos administracijai dalį dėl vieno iš reikalavimų – įpareigoti Lietuvos transporto saugos administraciją panaikinti priimtą teisės aktams prieštaraujantį sprendimą, sudaryti ir skelbti naują 189 unikalių maršrutų tinklą, besidubliuojantį su iki šiol egzistavusiu maršrutų tinklu.

Teismas atsisakymą priimti skundo dalį argumentavo tuo, kad anksčiau minėtas reikalavimas buvo suformuluotas netinkamai / nekorektiškai, neaišku, kodėl pareiškėjas prašo ne panaikinti konkretų sprendimą, bet įpareigoti viešojo administravimo subjektą panaikinti šį sprendimą, taip pat kad šiuo atveju nebuvo pagrindo nustatyti terminą trūkumams pašalinti. Atsižvelgdamas į tai, kad pareiškėjui jau buvo sudaryta galimybė patikslinti skundą, siekdamas proceso operatyvumo, taip pat įvertinęs, kad pirmųjų dviejų reikalavimų išsprendimas nėra susijęs su rezultatu dėl trečiojo reikalavimo ir neužkerta kelio pareiškėjui, tinkamai suformulavus reikalavimą, kreiptis į teismą su atskiru skundu, teismas nutarė, kad šiuo atveju pakartotinis siūlymas patikslinti reikalavimą nėra tikslingas ir galėtų užvilinti procesą.

Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija, įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes ir ginčui aktualų teisinį reguliavimą, sprendė, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė priimti ginčo reikalavimą, nenustatęs naujo termino skundo trūkumams pašalinti ir nepagrįstai nesudarė pareiškėjui galimybės jų pašalinti bei tinkamai įgyvendinti jo teisę į teisminę gynybą.

Šiuo aspektu LVAT atkreipė dėmesį, kad pirmosios instancijos teismas 2022 m. spalio 9 d. pranešimu pareiškėjui nurodė, jog, vadovaujantis teisėjos rezoliucija, nustatytas keturiolikos dienų terminas procesiniam dokumentui patikslinti ir reikalavimams suformuluoti (esant poreikiui), atsižvelgiant į Specialiosios teismingumo kolegijos išaiškinimą dėl bylos jurisdikcijos ir ABTĮ nuostatas. Tačiau pirmosios instancijos teismas privalėjo konkrečiai nurodyti pareiškėjui, kokie trūkumai privalo būti pašalinti siekiant, kad pareiškėjo skundas galėtų būti administracinės bylos nagrinėjimo dalyku, išaiškinti aplinkybes dėl tinkamų reikalavimų suformulavimo, kad jie galėtų būti nagrinėjami teisme. Tokiu būdu pirmosios instancijos teismas neįgyvendino anksčiau minėtos pareigos veikti pakankamai aktyviai. Taigi, pirmosios instancijos teismas, jau nustatydamas terminą skundo trūkumams pašalinti, pažeidė ABTĮ 12 straipsnyje įtvirtintą pareigą padėti proceso dalyviams įgyvendinti jų procesines teises, taip pat proceso efektyvumo ir ekonomiškumo principus.

Be to, skundžiamos pirmosios instancijos teismo nutarties argumentai, susiję su galimybe pakartotinai tikslinti skundo reikalavimus, vertinti kaip itin formalūs ir iš tikrųjų neatitinkantys proceso operatyvumo principo – pareiškėjo atskirojo skundo padavimo ir nagrinėjimo procedūra trunka žymiai ilgiau, nei skundo trūkumų šalinimas.

Skundžiama nutarties dalis, kuria atsisakyta priimti aptartą pareiškėjo skundo reikalavimą, panaikinta, o pareiškėjo skundo priėmimo klausimas šioje apimtyje perduotas iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui.

2024 m. sausio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-4-552/2024

Teisminio proceso Nr. 2-68-3-11845-2023-5

[Prieiga internete](#)